Nr 188 NALEŻYTOSC POCZTOWA OPŁACONA RYCZAŁTEM

Kraków, Czwartek 19 Sierpnia 1926.

Rok XLV.

Prenumerata miesięczna:
Bez odnoszenia . . . 4·— zł
Z odnoszeniem . . . 4·50 „
Z przesyłką pocztową 4·50 „
Za granicą . . . . 8·— „
Cena numeru 20 groszy
Adres Redakcji:
ul. Jagiellońska L. 10.
Telefon 41. Miedzymiast. 1572.
Adres Administracji:
ulica Jagiellońska L. 10.
Telefon 241.
Nr czeku P. K. O. 400.402.

A REFORMA

Duch Ligi narodów a rzeczywistość

Kraków, 17 sierpnia.

Widocznie Liga Narodów jest jak najlepszej myśli i wierzy w trwałość swojego istnienia, skoro postanowiła wybudować dla siebie wspaniały gmach w Genewie. Konkurs międzynarodowy został już rozpisany i architekci w Europie, a może także w innych częściach świata zabrali się już do pracy. Równocześnie rozpoczęła się zajmująca dyskusja nad tem, jaki wygląd na zewnątrz należy nadać tej budowli, która stała się historyczną, zanim wypracowano jej plany. Albowiem z gmachów tego rodzaju przemawia zawsze pewien duch: inny z katedry św. Piotra, a inny z zamku feudalnego, inny z Wawelu, a inny z byłego zamku cesarskiego w Potsdamie.

A więc z gmachu, który w przyszłości ma stanąć w Genewie, powinien przemawiać duch Ligi Narodów. Jaki to ma być duch? Pytanie takie wygląda na zupełnie zbyteczne. Wszak kilkadziesiąt narodów nie po to wiąże się w stowarzyszenie po doświadczeniach strasznej wojny, ażeby tę wojnę pod rozmaitemi innemi postaciami dalej prowadzić. Duch Ligi Narodów ma być duchem pojednania, sprawiedliwości, pokojowej współpracy, ma łączyć ludy w ludzkość, a nie różnić i rozdzielać. Ta myśl przyświecała jej założycielom, to hasło rozbrzmiewa coraz głośniej.

Jednakże wszelkie hasło pozostaje pustym dźwiękiem, o ile nie zostanie wcielone w czyn. I oto nawet najwierniejsi przyjaciele Ligi Narodów, którzy niezachwianie występują w jej obronie, zaczynają się chwiać w swojej wierze w jej posłannictwo, zaczynają odczuwać, że Liga sprzeniewierza się swoim zadaniom. Przedstawiciele wielu i to nie najsłabszych terytorjalnie, ludnościowo i kulturalnie państw, już od dłuższego czasu występują przeciwko zbyt arbitralnemu prowadzeniu spraw Ligi Narodów przez tak zwane wielkie mocarstwa. Odezwały się nawet usprawiedliwione teoretycznie głosy, które się domagają, ażeby zniesiono stałe i niestałe miejsca w Radzie Ligi, a [illegible] pewną liczbą zwykłych miejsc z wyboru. Ale oto szermierz wolności i równości, Mac Donald, były robotniczy premjer angielski, sprzeciwił się temu wnioskowi, dowodząc, że równouprawnienie w stosunkach międzynarodowych nie istnieje. Anglik oportunista wziął górę nad człowiekiem zasad.

Praktyczni politycy, którzy nie ulegają żadnym złudzeniom, a każdą politykę oceniają według jej powodzeń, zaczynają równie przyznawać, że kierownictwo dotychczasowe Ligi popełniło cały szereg ciężkich błędów, których można było uniknąć. Ostatnim chronologicznie, a zarazem najcięższym błędem był sposób, w jaki kierownicy Ligi zabrali się do pozyskania Rzeszy niemieckiej dla Ligi Narodów. Nikt rozsądny nie zaprzeczy, że obecność w Lidze, a także w jej Radzie, przedstawicieli Niemiec jest stanowczo pożądana, równie jak obecność Rosji lub Stanów Zjednoczonych. Ale równocześnie ten sam rozsądny polityk nie może obronić się zdziwieniu, że owi wszechmocni kierownicy ciała międzynarodowego, bądź co bądź poważnego, z góry oświadczyli Niemcom, że przy wstąpieniu ich do Ligi honor będzie po jej stronie. Kierownicy Ligi, w dodatku tylko dwaj, zignorowali zupełnie zdanie bardzo znacznej części Ligi i postawili ją wobec faktu dokonanego.

Ale tym razem polityka faktu dokonanego zawiodła i to w sposób dotkliwy. Przeciwko faktowi przyjęcia Niemiec do Ligi nikt nie protestuje, natomiast powstała silna opozycja przeciwko przywilejom, które przyznano Niemcom przed przyjęciem ich do Ligi, zwłaszcza przeciwko przywilejowi, mocą którego nikt nie może wejść do Rady Ligi równocześnie z Niemcami. W opozycji znajdują się takie państwa, jak Brazylja, Hiszpanja i Polska. Należy dodać, że głos jeszcze zabiorą dwaj członkowie koncernu wielkich mocarstw: Mussolini i hr. Ishii, przyczem wyłonić się mogą niespodziewane trudności.

Oczywiście Niemcy wyzyskają tę konjunkturę we wszystkich kierunkach, zwłaszcza przeciwko Polsce, zapowiadając już obecnie, że w łonie Ligi Narodów poruszą kwestje terytorjalne, które zdaniem ich, powinny być uregulowane na korzyść Rzeszy niemieckiej. Nie ulega wątpliwości, że uzyskawszy w Lidze »festen Fuss«, poruszą również kwestję niemieckiej mniejszości narodowej w Alzacji i Lotaryngji. Już obecnie Niemcy popierają silnie ruch autonomiczny w tych prowincjach. Pas nadreński jest zawodnym pasem ratunkowym wobec potopu pangermańskiego. Dwaj kierownicy Ligi sądzą, że przynależność Niemiec do Ligi będzie tłumikiem na ich aspiracje, zbyt daleko sięgające. Tak będzie, ale tylko do pewnego stopnia. Przyszłość dopiero okaże, czy ferment wniesiony do Ligi przez Niemców nie okaże się silniejszym niż ów tłumik Ligi. A wtedy może nastąpić niespodziewany i niepożądany zwrot ku ideologji z przed roku 1914.

(j.)

Niemcy a reorganizacja Rady Ligi

(Telegram własny „Nowej Reformy").

Berlin, 17 sierpnia. Wobec zbierającej się konferencji dla rekonstrukcji Rady Ligi **w kołach rządowych ujawnia się nastrój pesymistyczny.** Podnoszą, że gdyby komisja dla reorganizacji Rady uwzględniła **postulat Hiszpanji, to powstałaby nowa sytuacja, która wytworzyłaby trudności w sprawie przystąpienia Niemiec do Ligi Narodów.**

Podkreślają, że Niemcy nie występują wrogo przeciw Hiszpanji, lecz obawiają się, że ich akcja może stać się **precedensem dla innych państw.** Zatem **opór Niemiec przeciw postulatom Hiszpanji skierowany jest wyłącznie przeciw Polsce.**

Berlin, 17 sierpnia (PAT). Cała prasa popołudniowa bez różnicy zapatrywań prowadzi o**żywioną kampanję w sprawie reorganizacji Rady Ligi Narodów.** »Berliner Tageblatt« twierdzi, iż **projekt mandatów półstałych na okres 5-letni jest pochodzenia polskiego.** Dziennik twierdzi w depeszy z Genewy, że między mocarstwami toczą się rokowania, mające na celu uniknięcie kryzysu, jaki groziłby Lidze Narodów, gdyby przyjęcie Niemiec na wrześniowej sesji Ligi Narodów miał ulec zwłoce. »Vossische Zeitung« wątpi, czy wobec niedoręczenia po dzień dzisiejszy zaproszeń na posiedzenie komisji, odbędą się wogóle jej obrady, których domaga się Hiszpanja. Dziennik uważa, iż obrady te są zbyteczne, wobec ważności postanowienia powziętego na wniosek lorda Cecila w maju. Zdaniem dziennika, **Niemcy nie pojadą do Genewy, dopóki nie nastąpi definitywne porozumienie się mocarstw co do składu Rady Ligi.**

Zwołanie komisji mandatowej Ligi narodów

(Telegram iskrowy „Nowej Reformy").

Berlin, 17 sierpnia. Komisja Ligi Narodów dla rozważenia sprawy **mandatów do Rady Ligi została,** jak donosi prasa tutejsza, **zwołana na 31 sierpnia.**

Wojownicze głosy w moskiewskiej Radzie wojennej

Unszlicht i Tuhaczewski za polityką agresywną
Żądanie natychmiastowej wojny z Polską

Ryga, 16 sierpnia.

„Słowo" donosi, że w Moskwie odbyło się **posiedzenie rewolucyjnej rady wojennej,** na którem omawiano kwestje przygotowania armji sowieckiej na wypadek ewentualnego konfliktu zbrojnego. **Unszlicht i Tuhaczewski wypowiedzieli się za polityką agresywną,** oraz jakoby **za natychmiastowem wystąpieniem Rosji sowieckiej przeciwko jej sąsiadom zachodnim.** Natomiast Bubnow, Kamieniew i Budienny ostro krytykowali to stanowisko, wskazując na **nieprzygotowanie armji sowieckiej do wojny.**

W rezultacie miała się rada rewolucyjna zwrócić do rady komisarzy ludowych, polecając jej ze względów wojskowych, **unikania wszelkich konfliktów z państwami ościennemi.**

Poseł polski w Moskwie o położeniu w Rosji

Warszawa, 17 sierpnia. Poseł polski w Moskwie, p. Kętrzyński, który przybył wczoraj wieczorem do Warszawy, poinformował przedstawicieli prasy, że w chwili obecnej **w Rosji panuje spokój,** a wiadomości, rozszerzane obecnie przez prasę europejską, nie odzwierciadlają wiernie stanu rzeczy. Tarcia w rządzącej partji komunistycznej nie są większe niż w innych państwach.

O **Trockim** powiedział poseł, że Trocki przebywa na prowincji i nie bierze udziału w opozycji Zinowiewa.

Polityka amerykańska w sprawie długów

Stanowisko Ameryki nie zmienione

Nowy Jork, 17 sierpnia (PAT). Pomiędzy prezydentem Coolidgem a sekretarzem państwa Kellogiem odbyła się **bardzo ważna polityczna konferencja, dotycząca kwestji długów.**

W kołach poinformowanych twierdzą, że **polityka amerykańska w sprawie długów nie ulegnie zmianie.** Francja otrzyma kredyty, ale **po przyjęciu układu w sprawie długów.**

(Telegram własny „Nowej Reformy").

Londyn, 17 sierpnia. Jak donoszą z Nowego Jorku w związku z konferencją prezydenta z Kellogiem, rząd amerykański nie ma zamiaru zmienić swe stanowisko w sprawie długów, a zwłaszcza **nie zgodzi się na iunctim między długami francuskiemi a niemieckiemi spłatami reparacyjnemi.**

Udaremniony zamach rewolucyjny w Meksyku

San Diego (Kalifornja), 17 sierpnia (PAT). Wczoraj wieczór **uwięziono około 150 ludzi mobilizowanych przez meksykańskie władze rewolucyjne** i pozostających pod dowództwem byłego ministra wojny gen. Henryka **Estrado.** Grupa ta została **zatrzymana i rozbrojona** w odległości 3 mil od granicy meksykańskiej w miejscu, które wyznaczone było jako **punkt koncentracyjny, celem przeprowadzenia szeregu napadów na miasta, leżące w pobliżu granicy.** Pośród uwięzionych znajduje się **generał Estrado z całym swoim sztabem.**

(Telegram iskrowy „Nowej Reformy").

Londyn, 17 sierpnia. Wedle doniesień z San Diego, generał Estrada z grupą swych zwolenników został pojmany w chwili, gdy chciał wkroczyć na terytorjum Meksyku. Rewolucjoniści byli uzbrojeni i zaopatrzeni **w wozy pancerne.** Wkroczenie tej grupy miało być **hasłem do wybuchu rewolucji.**

Podobno władze meksykańskie znalazły i skonfiskowały **wielkie magazyny broni i amunicji.**

Ułaskawienia

Z Warszawy donosi AW.:

W ostatnich dniach prezydent Rzeczypospolitej ułaskawił **szereg osób w procesach politycznych.** Ułaskawienia te dotyczą **niemal wyłącznie młodzieży,** która w chwili wydawania wyroku **nie osiągnęła 17 lat.**

Sprawa amnestji ogólnej nie była dotąd rozpatrywana przez rząd. Może ona stać się aktualną **dopiero po zebraniu się Sejmu,** do którego kompetencji należy uchwalenie amnestji.

Zwalczanie handlu żywym towarem

Z Warszawy donoszą:

Do czasu wydania ustawy o zwalczaniu handlu żywym towarem, ministerstwo spraw wewnętrznych wydało zarządzenie, zawierające **obostrzenie wydawania paszportów zagranicznych nieletnim kobietom,** udającym się zagranicę. Bezwzględnie zabrania się udzielenia paszportów emigracyjnych **kobietom samotnym, liczącym mniej niż 21 lat.** Zakazano również wyjazdu do Francji nieletnim kobietom. Celem zapobieżenia wywożenia żywego towaru do południowej Ameryki, kobiety do lat 25, jadące bez opieki najbliższej rodziny, otrzymać mogą paszport jedynie w razie przedstawienia wezwania przez krewnych lub pracodawców, uwierzytelnionego przez konsulaty polskie.

Bank rolny nie będzie zlikwidowany

(Telefonem od naszego korespondenta).

Warszawa, 17 sierpnia. Z kół urzędowych zaprzeczają pogłoskom o rzekomo zamierzonej likwidacji Banku Rolnego.

Czas pracy w handlu

(Telefonem od naszego korespondenta).

Warszawa, 17 sierpnia. Ministerstwo pracy opracował oprojekt o godzinach pracy w zakładach handlowych i o czasie otwierania sklepów. Jak słychać, **projekt uwzględnia postulaty organizacyj handlowych.** W najbliższych dniach zostanie on przesłany do opinji ministerstwa handlu.

Komisja Ligi narodów na Pomorzu

Toruń, 17 sierpnia (AW). Ostatniej nocy przybyli do Torunia samochodami reprezentanci Ligi Narodów, tworzący komisję dla zbadania sprawy rewindykacji niemieckich majątków likwidacyjnych, a to wskutek zażalenia wniesionego przez Niemcy do Ligi Narodów. W skład delegacji wchodzą: dyrektor dr Carl Lommer z Berna szwajcarskiego, jako przewodniczący, dalej profesor Paul Bargedahl z Oslo, prof. Larsen z Kopenhagi, prof. dr Aereboe z Berlina i prof. dr Schram z Poznania. Nadto przydzieleni są do delegacji inż. Tilgner z Poznania, inż. Wyrobisz z toruńskiej Izby rolniczej i radca Ceceniewski z województwa pomorskiego. Komisja ta wyjechała w południe do powiatu Wąbrzeźno, następnie udaje się do powiatu Grudziądz, Świecie, Tuchola, Starogard, Kościerzyna, Wejherowo, poczem przez Gdańsk wyjedzie z Polski. Pobyt komisji będzie trwał tydzień.

Akcja Watykanu w sprawie meksykańskiej

Wiedeń, 17 sierpnia (PAT). »N. W. Tagblatt« donosi z Rzymu: Sekretarjat Watykanu przesłał dyplomatom uwierzytelnionym przy Watykanie, reprezentantom papieskim za granicą i wszystkim prałatom **odpis artykułu pisma »Osservatore Romano«, omawiającego sytuację w Meksyku.** Artykuł ten **zbija wszystkie oświadczenia prez. Callesa** w sprawie katolików w Meksyku, wobec czego jest obecnie bardzo ważnym dokumentem politycznym.

Niewyjaśniona sytuacja w strajku górników angielskich

Londyn, 17 sierpnia (PAT). Delegacje związków górniczych odbyły wczoraj przeszło 4-godzinne narady, podczas których zastanawiano się nad przyszłem stanowiskiem związku wobec zatargu w przemyśle węglowym, oraz zaznajomiono się z treścią sprawozdań o głosowaniu nad memorandum biskupów. Z treści sprawozdania wynika, że przeciw memorandum głosowało 367.650 górników, zaś za jego przyjęciem 333.036. **Konferencja nie doprowadziła do powzięcia decyzji** w sprawie podjęcia formalnych rokowań i odroczyła się do dziś.

DR JÓZEF REISS.

Jazz — powojenna psychoza tańca

(Ciąg dalszy). 2

Drugą epidemją był taniec św. Wita który pojawił się poraz pierwszy w Strassburgu w r. 1418. Nazwę swą otrzymał ten taniec stąd, że dotknięci nim pielgrzymowali do kapliczki św. Wita, męczennika z epoki Dioklecjana († 303), znajdującej się w okolicach nadreńskich, by tu znaleść wybawienie z cierpień. Tutaj bowiem księża odprawiali egzorcyzmy nad nieszczęśliwymi opętańcami, przypisując św. Witowi moc leczenia.

Podobną chorobą na tle szału tanecznego był Tarantismus we Włoszech, pochodzący z Apulji z końca wieku XV. Już współcześni nie umieli jasno wytłumaczyć owego zagadkowego zjawiska i upatrywali przyczynę jego w jadowitem ukąszeniu pająka, Tarantuli. Pierwszą wiadomość o tem podał Nicol. Perotti w „Cornucopiae latine linguae". (Basilea 1536). Chorzy wykonywali najdziksze skoki, tańczyli do omdlenia, padając wkońcu wyczerpani; w rękach trzymali zazwyczaj czerwone chustki lub jaskrawe płachty. Cechą tych ludzi, ogarniętych szałem Tarantismu, były idjosynkrazje do jaskrawych barw. Muzyka działała na nich kojąco; zwłaszcza głosy fletów, klarnetów, lutni i bębenków łagodziły ich cierpienia. Wierzono, że pod wpływem muzyki jad rozlewa się po całym organizmie i uchodzi ostatecznie przez skórę. Gdy milkła muzyka, opętańcy znosili straszne bóle; dlatego dla leczenia ich utrzymywano w niektórych miastach całe orszaki muzykantów, którzy stale im towarzyszyli.

Zwłaszcza kobiety, współczując z chorym, urządzały co pewien czas publiczne składki i starały się ulżyć nieszczęśliwym. Ten okres, w którym wszędzie rozbrzmiewała muzyka, a opętańcy kroczyli długim szeregiem w jej takt, nazywano we Włoszech „il carnevaleto delle donne". Lecz nie każda muzyka działała na chorych kojąco. Leczyły ich tylko niektóre tańce, osobno na ten cel komponowane tak, że wytworzyły się charakterystyczne formy taneczne w związku z Tarantismem. Należy do nich: typowa Tarantella, Moresca, Panno rosso Panno verde, Spallata, Cinque tempi etc.

W tańcu wyładowuje się rytm życia. Każda epoka społeczna ma charakterystyczny taniec z właściwym mu rytmem. I tutaj więc, podobnie jak przy pracy, nie rytm muzyki normuje rytm życia, lecz naodwrót: od rytmu życia zależy rytm muzyki, rytm tańca. Inaczej tańczyła epoka rokokowa, inaczej epoka rewolucji francuskiej, a inaczej epoka Biedermayerowska.

Właściwy tańcom rokokowym wytworny rytm krył pod maską salonowego wdzięku lubieżną zmysłowość towarzystwa dworskiego. Krwawa „Carmagnola" odpowiadała krwawemu nastrojowi tłumów rewolucyjnych. Wiedeński walc, Ecossaise, Contredanse, Kadryl — oto tańce, odzwierciedlające charakter bogatego i spokojnego mieszczaństwa w wieku 19. Lubieżny „cancan", któremu Jacques Offenbach nadał klasyczną formę, jest odbiciem nastrojów, przenikających zdemoralizowane społeczeństwo francuskie za drugiego Cesarstwa.

Aż wreszcie przyszła burza walk socjalnych u schyłku 19 stulecia a po nich huragan „Wielkiej wojny".

Pokolenie powojenne popadło w podobny szał tańca, jak pokolenie średniowiecza w wieku XIV, wyczerpane zarazą i klęskami elementarnemi. Lecz inny rytm tętni w tańcach dzisiejszych, aniżeli w tańcach epoki przedwojennej! Dzisiaj roztacza fascynującą siłę Jazz!

Co znaczy ten tajemniczy wyraz? Jestto wyraz angielski, wykrzyknik, którego używają Negrzy — apasze w podmiejskich lokalach tanecznych w południowych Stanach Zjednoczonych w okolicach New-Orleanu. Wykrzyknik ten „Jazz" (niemieckie „Hetzen" szczuć, podniecać) dodaje bodźca tańczącym, działa na nich jakby smaganie biczem i doprowadza do istnego szału tańca.

Ojczyzną „Jazzu" jest Ameryka. Do ostatnich czasów nie miała Ameryka swojej rodzimej muzyki. Jej muzyka była tylko przeszczepieniem muzyki europejskiej na grunt amerykański; brakło jej zaś oryginalnych, rdzennie swoistych pierwiastków. Dopiero Jazz (wym. dżes) stał się narodową muzyką amerykańską. Stworzyli go Metysi i Negrzy Ameryki środkowej z wyspy Kuby i San Domingo, owi niewolnicy nietknięci „kulturą europejską" owa rasa ujarzmiona, rzucona z ojczyzny na obcy, daleki ląd. Pracując ciężko w plantacjach, dawali wyraz w swych pieśniach religijnych „Negro-Spirituals" tęsknocie za wolnością. Melodje tych pieśni są pełne melancholji i smutku, a w jednostajnym, kołyszącym rytmie ich przebija się tragizm rozpaczy.

Świecka pieśń, a właściwie taniec „Ragtime" (wym.: regtajm) mógł się pojawić dopiero wtedy, gdy owi nieszczęśliwi niewolnicy zdobyli wolność. W tańcu wyładowała się radość wyzwolonego człowieka: długo skrępowane ręce i skute nogi mógł teraz odprężyć swobodnie, mógł rzucić się w wir szalonego rytmu, w gwałtownych podskokach i podrzutach na cieszyć się wolnością. W podmiejskich kabaretach murzyńskiej dzielnicy Nowego Jorku, w Harlem, śpiewał, szalał i tańczył wyzwolony Neger, improwizował owe charakterystyczne tańce, które potem w „cywilizowanej" formie przedostawały się do wytwornych lokali na Broadway, a stąd przeszczepione zostały do Europy.

Pierwszą formą Jazzu był zapomniany już dzisiaj „Cake-walc", początkowo szydercza karykatura tańców europejskich. Ujarzmiony Neger wyśmiewał ludzi białych i wyszydzał ich ruchy w tańcu. Ale dając karykaturę tych tańców, zabarwił je indywidualną cechą swego żywego, impulsywnego temperamentu: tu bowiem występuje już jako charakterystyczny czynnik rytmiczny synkopa (t. j. akcentowanie słabej części taktu), typowa dla wszystkich tańców murzyńskich.

Drugim z rzędu tańcem egzotycznym, który zaraz po r. 1910 przyjął się w Europie, było Tango. Tańczyli je zrazu Kreolowie i Mulaci zwłaszcza na Antylach we formie brutalnej, lubieżnie wyuzdanej, jako symboliczny taniec, w którym wyładowuje się instynkt miłości. Później przybrało Tango bardziej wysubtelnioną formę, rytm powolny i charakter zbliżony do hiszpańskiej habanery, a przedewszystkiem odznaczało się śpiewną, sentymentalną melodją („Blues").

Lecz we wszystkich tańcach amerykańsko-murzyńskich główną rolę odgrywa żywy rytm. On jest motorem całości. Wszystkie formy tych tańców czyto „One-Step" czy „Two-Step", czy „Foxtrott" t. j. taniec o „lisim" kroku lubieżnie zmysłowy czy „Shimmy" czy ostatnio „Charleston" opierają się niemal wyłącznie na rytmie, jako zasadniczym czynniku konstrukcji. W przeciwieństwie do dawnych naszych tańców wirowych (zwłaszcza walca) wszystkie utrzymane są w takcie parzystym „na dwa" i posługują się nerwową synkopą, drgającą niepokojem.

(Dok. nast.).

Ważne orzeczenia Najw. Trybunału administracyjnego

Najwyższy Trybunał Administracyjny wydał ostataniemi czasy następujące ważne orzeczenia:

HANDEL TYTONIEM JEST HANDLEM KOMISOWYM.

Ustawa nie określa, co należy rozumieć przez przedsiębiorstwo pośrednictwa handlowego, wobec teg należy badać w każdym indywidualnym wypadku czy przedsiębiorstwo należy zakwalifikować jako przedsiębiorstwo pośrednictwa handlowego czy też — handlu towarowego. W wypadku spornym, który dotyczy hurtownej i drobnej sprzedaży materjałów tytoniowych, N. T. A. uznał je za podlegające przepisom podatku przemysłowego od przedsiębiorstw komisowych i uchylił niezgodny z ustawą wymiar podatku oparty na obrocie. Trybunał wyszedł z założenia, że obydwa rodzaje przedsiębiorstw, jakkolwiek należność za towar płacą przy odbiorze towaru, czerpią swój zarobek z prowizji, otrzymanej od skarbu państwa. Stąd podstawą wymiaru podatku dla nich winna być prowizja po potrąceniu zwrotu zysku przypadającego skarbowi.

W SPRAWIE PROWADZENIA PRZEDSIĘBIORSTWA BEZ NALEŻYTEGO ŚWIADECTWA. —

Władza skarbowa orzeka karę grzywny na zasadzie art. 98 ustawy o podatku przemysłowym, wedle którego karze tej ulega m. in. każdy »kto prowadzi przedsiębiorstwo lub wykonywa zajęcie nie nabywszy należytego świadectwa przemysłowego«. Z powyższego przepisu wynika, że skoro karygodnem jest prowadzenie przedsiębiorstw bez nabycia należytego świadectwa, to znaczy za świadectwem nieodpowiedniem z uwagi na rodzaj prowadzonego przedsiębiorstwa, to ta karygodność nie zachodzi wówczas, jeśli obwiniony może dla swej obrony powołać się na fakt, iż objawił wyraźnie zamiar nabycia prawidłowego świadectwa przemysłowego, świadectwo takie jednak nie zostało mu wydane. Jakkolwiek bowiem ustawa nie wymaga dowodu złego zamiaru u sprawcy, to jednak ujęcie powyższego przepisu karnego dowodzi, że istota deliktu polega na takiem zachowaniu się płatnika, iż ono właśnie powoduje uszczuplenie podatku. Jeśli obwiniony może wykazać, że uczynił wszystko, do czego zobowiązuje go ustawa, by nabyć prawidłowe świadectwo przemysłowe, wówczas wykroczenie nie może mu być poczytane, albowiem w takim przypadku uszczuplenie podatku nie jest skutkiem zachowania się płatnika, lecz powstało niezależnie od jego woli. Wobec tego orzeczenie karne wydane wbrew temu jest niezgodne z ustawą.

Organizacja radjofonji w Polsce i w Europie

Z natury rzeczy — mówił dalej dyr. Heller — tylko stacja główna może produkować program o odpowiednio wysokim poziomie artystycznym. Ze względu na koszta ona tylko może utrzymać orkiestrę symfoniczną w ilości 52 osób, dysponować odpowiednim zespołem innych sił artystycznych itp. W Niemczech, gdzie swego czasu wydano dla celów radjofonji szereg koncesyj monopolowych w poszczególnych krajach Rzeszy, wkrótce spostrzeżono się, że jest to niecelowe i pod naciskiem rządu utworzono związek monopolów, t. zw. Dachgesellschaft. Centralna stacja niemiecka pod Berlinem produkuje program główny i przekazuje go stacjom prowincjonalnym, które dołączają do niego program drugi dla celów zainteresowania lokalnego.

Ta sama organizacja będzie u nas, przy czem trzeba zaznaczyć, że już w tym roku powstaną trzy stacje regjonalne, mianowicie **w Krakowie, Katowicach i Poznaniu,** jako zaczątek sieci radjofonicznej w Polsce. Ale gdy w Niemczech stacja centralna przekazuje swój program stacjom regjonalnym przez drut, u nas z powodów technicznych nie będzie to możliwe i trzeba to będzie robić falami powietrznemi. W tym celu będą wybudowane w stacjach regjonalnych specjalne radjoodbiorniki dla przyjmowania stacji głównej.

— Chodziło mi jeszcze o zorzumienie, od czego, względnie od kogo zależy określenie długości fali dla danej stacji i jaka fala jest korzystniejsza?

— Istnieje — odpowiedział mi dyr. Heller — specjalna organizacja instytucji względnie monopoli radjoofnicznych, rezydująca w Genewie, pod nazwą »Union internationale de radiofonie«, co na polskie da się dobrze przetłómaczyć przez »Radjowa Liga Narodów«. Uchwały jej obowiązują wszystkie stacje nadawcze w Europie, aczkolwiek nie są autoryzowane przez odnośne państwa. Z ramienia państw, interesujących się radjofonją, odbyło się już 27 konferencyj międzynarodowych dla stworzenia odpowiedniej konwencji, ale dotąd bez rezultatu.

Otóż zasadnicza uchwała, powszechnie uznana, jest taka, że fale do 600 m. długości przeznaczone są dla radjofonji, fale od 600 do 800 m. dla celów marynarki i awiacji, następnie około 3.000 metrów znowu dla celów radjofonji, a następnie dalsze dla radjotelegrafji międzynarodowej.

Dziś stosuje się już fale od 10 m. długości, ale fale zbyt małe przechodzą w ciepło i światło, a fale większe niż 10 tysięcy metrów, przechodzą w dźwięk. Otóż jest rzeczą konieczną, ażeby między długością fal poszczególnych stacyj były zachowane ściśle określone granice różnic. Falami o tej samej długości mogą pracować tylko stacje, bardzo od siebie oddalone, jak np. Lizbona i Kopenhaga.

Jeżeli się weźmie te wszystkie dane pod uwagę, jest rzeczą jasną, że w eterze — jeżeli tak powiedzieć żartobliwie wolno — jest po prostu za mało miejsca dla wszystkich radjostacyj, których ilość nieustannie rośnie. Ścisła organizacja w tych rzeczach jest zatem absolutnie konieczną.

Długość fali dla poszczególnych stacyj określa właśnie wspomniana Radjowa Liga Narodów. Fala, wyznaczona dla Warszawy, długości 480 m., jest tymczasowa. Prawdopodobnie będzie wyznaczona dla Warszawy fala długości 1.000 m.

Trzeba tu jeszcze zaznaczyć, że czem fala krótsza, tem bardziej podlega działaniom wpływów zewnętrznych, czyli reflektowaniu, czem zaś fala jest dłuższa, tembardziej jest trwała. Ale są zato inne względy, które przemawiają na korzyść fali krótkiej, a na niekorzyść długiej, lecz to może obchodzić już tylko specjalistów, — zakończył dyr. Heller.

Za wysoce interesujące wywody podziękowałem serdecznie. mgm.

Zgromadzenie urzędników cywilnych D. O. K. Kraków

Dnia 13 b. m. odbyło się z inicjatywy okręgu krakowskiego Stowarzyszenia Urzędników Państwowych pierwsze zebranie urzędników cywilnych D. O. K. Kraków. Mimo sezonu urlopowego zebranie było bardzo liczne. Ogółem zebrani reprezentowali 14 urzędów i zakładów D. O. K. Zebranie zagaił sekretarz Okręgu, p. Józef Przetocki, zachęcając kolegów, pracujących w instytucjach wojskowych do współpracy z kolegami, pracującymi w innych władzach i urzędach — podnosząc konieczność unifikacji ruchu urzędniczego i korzyści, wynikających z silnej organizacji.

Przewodniczącym zebrania wybrano inż. Dziewulskiego. Po dłuższej dyskusji zebrani uchwalili przystąpić solidarnie do S. U. P. (Stowarzyszenie Urzędników Państwowych), składając na ręce prezydjum przepisane deklaracje. — Po wyborze władz Koła przystąpiono do omówienia spraw zawodowych. Poszczególni mowcy domagali się: 1) podwyższenia poborów; 2) przyspieszenia prac stabilizacyjnych; 3) zniesienia zakazu awansu; 4) przywrócenia dawnych stopni urzędnikom, którym z powodu redukcji i zwinięcia etatów obniżono stopnie służbowe; 5) zniesienie instytucji urzędników kontraktowych przez wymianowanie ich na stopnie służbowe; 5) zniesienia instytucji urzęd urzędników płatnych z kredytów produkcyjnych systemu umów o 2-tygodniowym wypowiedzeniu i zastąpienia ich umowami o najmniej trzymiesięcznem wypowiedzeniu; 7) zaprzestania redukcji — na wypadek zaś reorganizacji przenoszenia urzędników zwolnionych w jednym urzędzie do drugiego, nawet podległego innemu ministerstwu; 8) komisyjnego przyjmowania i zwalniania ze służby urzędników, przyczem w skład komisji winni wejść delegaci organizacji urzędniczej; 9) zaliczenia lat służby wojskowej; 10) traktowanie urzędników cywilnych pod każdym względem na równi z wojskowymi, zajmującymi równorzędne stanowisko.

Przedstawiciel Okręgu zapewnił zgromadzonych że władze Stowarzyszenia dołożą starań, by zgłoszone postulaty zrealizować.

Wkońcu zebrani uchwalili adresy do p. Prezydenta Rzeczypospolitej i p. ministra spraw wojskowych.

POCIĄG

Po srebrnych taśmach metalowych wstąg
rytmicznie, pociąg, równo, szybko mknie;
myślami pieszcząc białe kwiaty rąk,
cichutko szepcę dobre imię twe.

Przystanek. Gwizdek. Kilometrów sto
rozdziela świeży twój od mego los:
w gasnącem słońcu, jak opale skrzą
na młodych łąkach duże perły ros.

Twe dobre imię w kół stukocie drży,
o tej godzinie jest mi ciebie brak;
i coraz dalej za mną jesteś ty,
i coraz dłuższy szyn stalowy szlak.

Przez lasy, pola, mury obcych miast,
mknie pociąg sypiąc skier złocisty pył;
noc już zapala pierwsze lampki gwiazd,
a jam dziś rano jeszcze z tobą był.

Lśnią gwiazdy, iskry, szyn błyszcząca stal,
pociąg wciąż pędzi, obok jego cień;
a w duszy taki, ot, dziecinny żal,
że znów bez ciebie jeden więcej dzień

Ciągle przed siebie, w kłębach białych par,
rytmicznie, pociąg, równo, szybko mknie;
twego uśmiechu wspominając czar,
cichutko szepcę dobre imię twe...

Jan Sokolicz Wroczyński.

KRONIKA

Kraków, 17 sierpnia.

Rozpoczęcie restauracji kościoła Marjackiego

Wczoraj przed wielkim ołtarzem kościoła N. P. Marji odprawione zostało nabożeństwo dla uproszenia błogosławieństwa Bożego przed przystąpieniem do restauracji miedzianych dachów kościoła. Oprócz licznie zebranej publiczności obecnymi byli: wiceprezydent m. dr Wielgus, członkowie komitetu restauracji, architekt kierownik robót p. Franciszek Mączyński, majstrowie, mający wziąć udział w robotach. — Celebrans, ks. archipresbiter dr Kulinowski, w przemowie od ołtarza podniósł piękność i wyjątkową ważność kościoła, który powstał z ofiarności dawnych mieszczan krakowskich,

O NASTĘPSTWO TRONU W BUŁGARJI.
Bułgarska opinja publiczna, a zwłaszcza prasa narodowo-postępowa, domaga się od rządu natychmiastowego zamianowania zapomocą specjalnego dekretu księcia Cyryla, brata króla Borysa, następcą tronu Bułgarji i uregulowania w ten sposób ostatecznie sprawy sukcesji. Ks. Cyryl mieszka obecnie stale w Wiedniu.

wyraził gorącą wdzięczność tym, co pośpieszyli obecnie z pomocą materjalną, przedewszystkiem gminie miasta Krakowa, tudzież kilku instytucjom finansowym, wyraził nadzieję, że i rząd nie odmówi udziału w akcji dla ocalenia jednego z najcenniejszych w Polsce zabytków, wreszcie wspomniał o rozczulającym świeżym datku ubogiej, która w jego ręce złożyła kilkanaście ciężko uzbieranych złotych, i zachęcał słuchaczy do dalszej ofiarności na zbożny cel.

Roboty przygotowawcze rozpoczynają się od jutra. Do krycia dachu przystąpi się niebawem po nadejściu blachy miedzianej.

Dzień oszczędności w Polsce

W dniu 31 października, t. j. w rocznicę pierwszego międzynarodowego kongresu oszczędnościowego, odbytego w roku 1924 w Medjolanie, obchodzi cały świat święto oszczędności. Dzień ten poświęcony jest wytężonej pracy w kierunku popularyzacji gospodarczego znaczenia oszczędności dla państwa. Staraniem P. K. O., która jako największa w Polsce instytucja oszczędnościowa, uważała za swój obowiązek podjęcie inicjatywy w tej sprawie, odbyła się w ministerstwie skarbu konferencja przedwstępna z przedstawicielami ministerstwa skarbu i państwowych instytucyj finansowych, która zaaprobowała przedłożone wnioski co do obchodu w roku bieżącym, święta oszczędności w Polsce. W najbliższych dniach ministerstwo skarbu powoła specjalny komitet obchodu, który zajmie się organizacją dnia oszczędności i zaprosi do współpracy wszystkie zainteresowane zrzeszenia i instytucje.

Obrady kuratorjum zakładów Kórnickich

Z Warszawy donosi nasz korespondent:

Dnia 12 i 13 bm. obradowało tu kuratorjum zakładów Kórnickich. Przedmiotem obrad był stan ogólny interesów oraz bieżące sprawy. — Na posiedzeniu stwierdzono, iż zarzuty, podniesione przeciw zarządowi fundacji w broszurze dra Wilczyńskiego, są pozbawione wszelkiego uzasadnienia. Celem uniknięcia wszelkich wątpliwości co do legalności niektórych czynności prawnych, przedsiębranych przez wykonawców testamentu ś. p. Władysława Zamoyskiego, uchwalono zażądać urzędowo opinji prawniczej.

Przedhistoryczne cmentarzysko

Z Warsawy donosi nasz korespondent:

We wsi Zieniec, województwa łódzkiego, znaleziono przedhistoryczne cmentarzysko. — Stwierdzono, że w okolicy tej znajduje się przeszło 200 kurhanów, pochodzących z epoki bronzowej, należącej do t. zw. kultury łużyckiej. W grobach znaleziono różne przedmioty bronzowe, jak pierścienie, branzolety itp. W kurhanach znajdują się trzy rodzaje grobów, a to, szkieletowe, następnie takie, w których znajdują się kości zmarłych, grzebane w środku kurhanu, oraz groby, zawierające kości palone w urnach.

Wymiana więźniów politycznych między Łotwą a Rosją

Z Moskwy donoszą:

W najbliższym czasie nastąpi wymiana pomiędzy Rosją a Łotwą więźniów politycznych. Z Łotwy wydanych będzie 65 aresztowanych, po większej części oskarżonych o zdradę stanu. Wzamian na nich Rosja wyda 55 obywateli łotewskich, przeciw którym z wielu powodów wszczęte jest śledztwo i którzy zagrożeni są ciężkiemi karami.

Katastrofalne upały w Ameryce

»Neues Wiener Tagblatt« donosi z Nowego Jorku, że w Ameryce panują obecnie katastrofalne upały. Donoszą o licznych wypadkach śmierci.

PREZYDENT MIASTA ROLLE z powodu przyjazdu min. Klarnera do Krakowa, przerwał swój urlop i przybył wczoraj do naszego miasta.

WIADOMOŚCI OSOBISTE. Komendant miasta w Krakowie, płk. S. G. Stanisław Marjan Augustyn, powrócił z urlopu i objął w dniu 16 b. m. z powrotem urzędowanie.

ZAWODY STRZELECKIE W DNIU ŚWIĘTA ŻOŁNIERZA W KRAKOWIE. W związku ze sprawozdaniem, jakie pojawiło się w poniedziałkowym numerze naszego pisma, uzupełnia się je, że I-szą nagrodę w grupie seniorów przy strzelaniu z karabinu na 400 metrów, otrzymał sierżant 20 pp. Józef Grandep. Nagrodę stanowił zegarek srebrny w etui dar firmy L. Aksmann oraz dyplom Krak. Bractwa Kurkowego.

PRZEJECHANY PRZEZ AUTO. W ulicy Szewskiej wpadł dziś pod koła samochodu numer 6033 Markus Neuhaus, zamieszkały przy ul. Sołtyka 7 i doznał złamania prawej nogi.

Walka z komunistami o zwłoki poległego żołnierzu francuskiego

(Telegram iskrowy „Nowej Reformy").

Paryż, 17 sierpnia. W miejscowości Franceville podczas pogrzebu zwłok poległego żołnierza, sprowadzonych z frontu bojowego, **komuniści opanowali trumnę, usunęli sztandar trójbarwny, a na jego miejsce rozwinęli chorągiew czerwoną i ponieśli zwłoki na cmentarz.** Dopiero po **dłuższej utarczce** na cmentarzu legalni uczestnicy pogrzebu odzyskali trumnę, poczem odbył się pogrzeb.

Po założeniu szyny — ofiarę nieostrożnej jazdy szofera — przewieziono do szpitala na oddział chirurgiczny.

PODRZUTEK NA PLANTACH. Na plantach w pobliżu ul. Straszewskiego znaleziono dziecko około 2 tygodnie liczące płci męskiej. Przy dziecku znaleziono karteczkę z napisem: »Geniuś Czarnecki, chrzczony«. Dziecko oddano do żłóbka.

POBITY PRZEZ PIJANEGO. Na stację pogotowia zgłosił się Karol Lachowicz, stolarz z zawodu, który w Rynku Głównym został dotkliwie pobity przez jakiegoś pijanego osobnika.

KŁÓTNIA Z NARZECZONYM PRZYCZYNĄ ZAMACHU SAMOBÓJCZEGO. Pogotowie ratunkowe udzieliło pierwszej pomocy Petroneli Bandównie, robotnicy w fabryce tutek, która po kłótni z narzeczonym wypiła w celu samobójczym pewną ilość kwasu solnego. Po wypompowaniu żołądka przewieziono Bandównę do szpitala.

Z kraju

Z OKAZJI ŚWIĘTA ŻOŁNIERZA POLSKIEGO minister spraw wojskowych otrzymał w dniu wczorajszym szereg depesz z wyrazami hołdu.

EKONOMISTA ANGIELSKI W POLSCE. — Z Warszawy donosi nasz korespondent: Przybył tu dr Hugh Dalton, profesor ekonomji w słynnej londyńskiej szkole gospodarstwa społecznego i poseł do parlamentu angielskiego. Prof. Dalton należy do wydziału wykonawczego partji pracy i przyjechał tu celem zaznajomienia się ze stosunkami polskimi. Zwiedzi on kresy wschodnie, Lwów, Kraków, Zakopane i Katowice.

PRZYJAZDY DO WARSZAWY. Do Warszawy powrócili w dniu wczorajszym: minister handlu i przemysłu dr Kwiatkowski i poseł czechosłowacki w Warszawie, dr Flieder. Przybył zaś do Warszawy poseł polski w Moskwie, prof. Kętrzyński, który zabawi tu parę dni, poczem się uda na wypoczynek. W najbliższych dniach przybędzie do Warszawy nowy poseł jugosłowiański, p. Jubomir Neticz. Poseł węgierski, p. Belitzka, opuścił Warszawę, udając się na urlop. Marszałek Piłsudski, który spędził niedzielę w Sulejówku, powrócił wczoraj do Warszawy.

O RADZIE PRAWNICZEJ ukazało się rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej w „Dzienniku Ustaw" (Nr 183 z 12 sierpnia b. r.). Rozporządzenie składa się z 12 artykułów i wchodzi w życie z dniem 1 września.

ROZPORZĄDZENIE O CUDZOZIEMCACH wydane przez Prezydenta Rzeczypospolitej, ukazało się w „Dzienniku Ustaw" (Nr 183 z 12 sierpnia). Rozporządzenie zawiera 8 działów i 25 artykułów i wchodzi w życie 1 stycznia 1927 r.

MUZEUM STAREJ WARSZAWY. Fort imienia Traugutta w Warszawie przeznaczony został przez władze na muzeum, gdzie gromadzone będą zabytki Starej Warszawy. Pierwszym okazem w tem muzeum jest przewieziony przed kilku dniami pomnik Paskiewicza.

PRAWA ABSOLWENTÓW SZKOŁY KADECKIEJ. Z Warszawy donosi nasz korespondent: Półurzędowo wyjaśniają, iż uczęszczanie do wojskowej szkoły kadeckiej nie nakłada obowiązku stałej służby zawodowej w wojsku. Maturzyści korpusu kadeckiego mogą poświęcić się zawodowi cywilnemu, muszą jednak przez 6 miesięcy odbyć obowiązkową służbę wojskową. Ukończenie z pomyślnym wynikiem szkoły kadetów daje prawo do stopnia oficera rezerwy

TECHNICZNE WZMOCNIENIE SPRAWNOŚCI LINIJ TELEFONICZNYCH. Z Warszawy donoszą, że ministerstwo kolei wprowadziło na niektórych linjach telefonicznych t. zw. wzmacniacze katodowe, celem ulepszenia sprawności tych linij, zwłaszcza przy rozmowach na dalsze odległości.

INSPEKCJA KORPUSU OCHRONY POGRANICZA. Z Warszawy donoszą: Gen. Minkiewicz w towarzystwie majora sztabu gen., Münnicha, wyjechał na kresy dla przeprowadzenia inspekcji w K. O. P. na południowym odcinku granicznym polsko-sowieckim.

POŻAR W POSELSTWIE SOWIECKIEM. Warszawska straż ogniowa została w niedzielę zaalarmowana, że w poselstwie sowieckiem przy ul. Poznańskiej, wybuchł pożar. Po przybyciu straży pożarnej okazało się, iż zapaliła się belka w wadliwie urządzonym przewodzie kominowym. Ogień szybko ugaszono.

KONIEC STRAJKU W PAPIERNI W JEZIORNIE. Robotnicy papierni w Jeziornie, którzy strajkowali przez 3 miesiące, powracają dziś do pracy. Niezwłocznie po przybyciu do pracy pracownicy otrzymają zaliczki.

POSŁOWIE NA PODKARPACIU. Wycieczka poselska, złożona z 12 posłów Sejmu, zwiedziła Stanisławów i Podkarpacie ubiegłego tygodnia. Posłowie ci, przeważnie z Kongresówki i Poznańskiego, zachwyceni byli Karpatami, a zwiedzili szczególnie Bitków, Pasieczną, Jaremcze, Worochtę i t. d.

ZJAZD PODHALAN. W Szaflarach odbył się wczoraj doroczny Zjazd Podhalan, który zgromadził bardzo liczną publiczność z Orkanem i byłym premjerem Witosem.

PRZECIW ZNIESIENIU DYREKCJI KOLEJOWEJ W STANISŁAWOWIE oświadczył się podczas bytności swojej w tem mieście minister kolei państw. Romocki. Mianowicie w odpowiedzi na memorjał delegacji obywateli stanisławowskich oświadczył minister, że rząd nie zamierza znieść dyrekcji kol. w Stanisławowie, a minister uznaje, ze względów terytorjalnych i granicznych, utrzymanie tej dyrekcji za rzecz niezbędną.

ZAMORDOWANIE NACZELNIKA GMINY. — W niedzielę w nocy zamordowany został w skrytobójczy sposób naczelnik gminy Stare Miasto, w powiecie rzeszowskim, Józef Opak. Sprawcami mordu są mieszkańcy gminy Marciniec i Wiśniak, którzy posprzeczali się z wójtem na tle odmiennych przekonań politycznych. Obydwu aresztowano.

PIERWSZY POLSKI SAMOLOT BOJOWY. — W Poznaniu odbył się przed kilku dniami próbny lot samolotu bojowego, skonstruowanego przez inż. Tulacza, dyrektora fabryki „Samolot". Samolot ten już był wystawiony na Targach Poznańskich, próbny lot odbył się jednak dopiero przed kilku dniami. Nowy jednopłatowiec, z wbudowanym motorem Salmsone 120 k. m., zupełnie nie zawiódł nadziei.

PROMOCJA W OFICERSKIEJ SZKOLE ARTYLERJI. Z Torunia donoszą: W tutejszej oficerskiej szkole artylerji odbyła się promocja 101 absolwentów na podporuczników. Po mszy św., defiladzie i odczytaniu rozkazu nominacyjnego, gen. Zemanek wręczył szablę honorową, dar Prezydenta Rzeczypospolitej, prymusowi szkoły, ppor. Góreckiemu.

WYCHOWANKOWIE SZKOŁY KAWALERJI W GRUDZIĄDZU. W centralnej szkole kawalerji w Grudziądzu odbyła się uroczystość zakończenia kursu szkolnego przez oficerów jazdy. W wyniku kursu około 56 wychowanków zostało oficerami. Mszę polową odprawił ks. kapelan Łęga. Do nowomianowanych podporuczników przemówili generałowie Kasprzycki i Ładoś. Po przemówieniach gen. Ładoś wręczył ppor. Kowalczykowi, jako wyróżnionemu wychowankowi szkoły, szablę od Prezydenta Rzeczypospolitej. Na uroczystość przybył prezydent miasta Włodek, starosta Tarliński i wielu innych wybitnych gości.

NOWY BANK POLSKI W GDAŃSKU. Bank Gospodarstwa Krajowego wspólnie z kapitalistami angielskimi i gdańskimi, zakłada nowy bank w Gdańsku, którego zadaniem będzie finansowanie eksportu polskiego. Lokal tego nowego banku będzie się mieścił w dotychczasowym lokalu Warszawskiego Banku Handlowego przy ulicy Lange Markt Gasse. — W tej sprawie bawił ostatnio w Gdańsku prezydent Rady nadzorczej Banku Gosp. Kraj., p. Steczkowski.

OKRADZENIE KOŚCIÓŁKA W GDYNI. Jak donoszą z Gdyni, niewykryci dotąd sprawcy zakradli się do kościółka parafjalnego i otwarłszy przemocą tabernaculum, skradli całą jego zawartość, to jest wielki kielich złoty z monstrancją. — Kradzież ta wywołała ogromną konsternację wśród ludności kaszubskiej jak i gości kąpielowych. Zbrodnię tę najprawdopodobniej przypisać należy szumowinom, które się gromadzą około kąpielisk morskich.

KRADZIEŻE NA POLSKIEJ PLAŻY. Z Pucka donoszą, że w ostatnich dniach zdarzyły się liczne wypadki kradzieży garderoby gościom kąpielowym na plażach. W dniu 5 b. m. spotkała taka przygoda kapitana Jerzego Wukiewicza, któremu w czasie, gdy zajmował się wydobywaniem topielca [illegible] — skradziono część garderoby, jak: trzewiki, skarpetki, podwiązki i inne rzeczy. Złodzieje zostawili mu tylko mundur i czapkę.

PRZEJŚCIE Z PRAWOSŁAWIA NA UNJĘ. Z Wilna donoszą 16 b. m.: Wczoraj w kościele poaugustjańskim odbyło się przejście na unję duchownego prawosławnego, Kamieńskiego, z powiatu grodzieńskiego. Równocześnie z nim przeszła na unję cała parafja.

Pięciolecie teatru Mayerholda

Po szeregu prób i ciągłej reorganizacji ukonstytuował się ostatecznie teatr Meyerholda 25 kwietnia 1921 r., jako zrzeszenie robotnicze z Meyerholdem na czele. Był to teatr nowy, teatr wilza zbiorowego, masy przejętej jednym duchem i jedną wolą w przeciwieństwie do teatru dotychczasowego, mieszczańskiego, z całą jego scenerją i przesadnem psychologizowaniem, który swoj wyraz szczytowy osiągnął w kreacji poszczególnego artysty i dlatego grał właściwie dla jednostek, najczęściej wybrańców.

Temu to teatrowi mieszczańskiemu, statecznemu, przeciwstawił Meyerhold teatr dynamiczny. To, co dawniej stanowiło nienaruszalne ramy wciąż zmieniającej się akcji, na scenie Meyrholda zostało wprawione w ruch i poddało się tempu akcji właściwej.

Zasługą artystyczną Meyerholda jest jednak przedewszystkiem to, że tę akcję i jej tempo potrafił uzgodnić z duchem rewolucyjnym czasu i z nastawieniem psychicznem swej masy widzów tak, że ta akcja sceniczna stała się artystyczną transformacją przeżywanej przez widzów rzeczywistości.

Droga od pierwszej, intuicyjnej koncepcji nowego świata, aż do artystycznego ukształtowania go w utworze scenicznym, była długa i mozolna. W wytrwałej, żmudnej pracy, przyznawano się otwarcie do błędów i uchybień, tworzono więc nanowo, aż wkońcu stworzono ów styl, który swój czystszy wyraz znalazły w „D. E.", sztuce granej w sezonie 1924—25.

W sztuce tej, zestawionej z motywów powieściowych Kellermanna, P. Hampa i powieści Ilji Ehenburga p. t. „Trust na zniszczenie Europy", objawiła się w całej pełni forma nowego, dynamicznego teatru, w którym wszelka tragedja indywidualna jest niczem wobec przeżyć kolektywnych. Przedział między sceną a widownią odpadł; nagą przestrzeń sceniczną nie wypełniają nieruchome dekoracje, lecz dla akcji toczącej się w stałonem tempie, dają odpowiednie wciąż zmienne ramy reflektory, ściany biegnące na kółkach i muzyka.

Przez ostre rozgraniczenie obrazów ze świata kapitalistycznego i scen z rosyjskiej rzeczywistości, udało się Meyerholdowi poruszyć masami widzów. — Polityczne rozważania aktualne, rzucane przez film na scenę, objaśniały i dokazywały cudu, który nie jest do pomyślenia w Europie, że **aktorzy i widzowie stają się jednem ciałem,** widzieli jak w ich oczach, podczas akcji aktualne przeżycia stają się dziełem sztuki.

Gra poszczególnych aktorów stawała się grą kolektywną wszystkich współgrających, których gest i patos, przygotowanej przez staranne studja zbliżał się nieraz do marszu „czerwonych batajonów".

Wystawienie „D. E.", to apogeum pracy Meyerholda, jako aktora, reżysera i dramaturga.

I bez względu na to, czy kto uznaje Rosję w obecnej formie państwowej, czy też nie, komu tylko leży na sercu przyszłość teatru europejskiego, ten musi uznać w Meyerholdzie twórcę nowych form teatralnych.

Genjalny reżyser, któremu nigdy nie braknie nowych pomysłów i idei, nie stoi jeszcze u kresu swej drogi. Musi znaleźć jeszcze — łączność z tem, co dotychczas jego teatrowi dawało nieświadomie dotąd — moc wewnętrzną a mianowicie łączność z naiwnie aktorskim elementem Rosjan, który przejawia się w „klubach teatralnych" rosyjskich chłopów i robotników, i z każdym dniem bardziej się rozwija.

T. Biliński.

Z TEATRU M. IM. J. SŁOWACKIEGO. Z powodu ogromnego powodzenia przedłuża swoją gościnę w Krakowie warszawska operetka Niewiarowskiej i gra dziś operetkę W. Brummego „Najpiękniejsza z kobiet", we środę melodyjną „Dolly" zaś we czwartek „Cnotliwa Zuzanna".

REPERTUARY:

TEATR IM. SŁOWACKIEGO.

Środa, 18 sierpnia: „Dolly".
Czwartek, 19 sierpnia: „Cnotliwa Zuzanna".
Piątek, 20 sierpnia: „Królowa fal".

Ze świata

POMNIK HWIERDOSŁAWA, największego poety słowackiego, odsłonięty zostanie dnia 20 b. m w Dolnym Kulinie na Słowaczyźnie.

NIEFORTUNNE AKROBACJE CZESKIEGO LOTNIKA. Z Pragi donoszą: Wczoraj rano pilot wojskowy, który próbował w Bernie akrobacyj powietrznych na wysokości zaledwie 100 m. nad ziemią, spadł. rozbijając aparat i raniąc się ciężko.

PRZYCZYNY WYBUCHU NA WYSPIE CSEPEL. Z Budapesztu donoszą: Aresztowani tu trzej robotnicy zostali wypuszczeni na wolną stopę z powodu braku dowodów. Śledztwo wykazało, że eksplozja nastąpiła z powodu przekroczenia zakazu palenia tytoniu. Pisma budapeszteńskie donoszą, że straż w Csepel przed kilku dniami strzelała w nocy do dwóch mężczyzn, którzy usiłowali zbliżyć się do prochowni.

Jak donoszą z Warszawy, z okazji katastrofy minister spraw zagranicznych, Zaleski, przesłał telegraficznie węg. ministrowi spraw zagr. Ludwikowi Walko, wyrazy kondolencji, na które minister Walko przesłał telegraficznie serdeczne podziękowanie.

ROZPRAWA APELACYJNA PRZECIW FAŁSZERZOM FRANKÓW rozpoczęła się wczoraj w Budapeszcie. Potrwa ona prawdopodobnie 8 dni. Na proces przybył do Budapesztu reprezentant Banku Francuskiego. Ks. Windischgraetz weźmie udział w dzisiejszej rozprawie.

KRÓL BORYS BUŁGARSKI ZARĘCZONY. — „N. Wien Tagblatt" donosi z Sofji: Metropolita Stefan na zapytanie dziennikarzy w sprawie zaręczyn króla Borysa z księżniczką włoską Giovanną, oświadczył, że zaręczyny króla Borysa są faktem dokonanym. istnieją jednak jeszcze trudności natury wyznaniowej, gdyż księżniczka Giovanna jest katoliczką, zaś król Borys wyznania grecko-ortodoksyjnego.

NAGŁY ZGON KOMANDORA FINLANDZKIEGO. Flota finlandzka, pod dowództwem komandora Roosa przybyła z wizytą do Łotwy. Została ona jednak przerwana z powodu nagłej śmierci komandora Roosa, którego zrana znaleziono bez życia w kajucie. Śledztwo wykazało, że przecięta została rura z gazem świetlnym, którym we śnie zatruty został komandor. Zachodzi podejrzenie krytobójczego zamachu. Śledztwo w toku.

RZEKOMA TRUMNA KITCHENERA. Z Londynu donoszą: Wczoraj odbyło się oficjalne otwarcie trumny, w której, według twierdzenia niektórych osób, miały się znajdować zwłoki lorda Kitchenera. Prasa podaje ze źródła miarodajnego, że trumna nie zawierała zwłok ludzkich.

Jak donosi dziennik norweski „Stavanger" dziennikarz Frank Power, który przywiózł trumnę bawił dłuższy czas w tem mieście z fotografem filmowym i urządzał dla filmu pochody pogrzebowe, rzekomo ze zwłokami Kitchenera, których jednak w trumnie nigdy nie było i za któremi nawet nie czyniono poszukiwań.

NAPAD POWSTAŃCÓW ANTYSOWIECKICH NA POCIĄG. Z Moskwy donoszą. Oddział powstańców przeciwsowieckich dokonał pomiędzy stacjami Czedasz i Gażyr napadu na pociąg osobowy, dążący do Jekaterynodaru. Pomiędzy służbą kolejową a powstańcami wywiązała się strzelanina wskutek której powstańcy zostali zmuszeni do cofnięcia się w głąb lasu. Kilka osób z pasażerów pociągu oraz służby kolejowej zostało rannych.

SAMOLOTEM Z KRÓLEWCA DO CHARBINA. Z Moskwy donoszą: Niemiecka ekspedycja lotnicza towarzystwa „Luft-Hansa" ukończyła lot na przestrzeni Królewiec—Charbin. Po odbyciu etapów Królewiec—Charbin—Omsk, Irkuck—Czyta i Czyta—Charbin, lotnicy niemieccy wylądowali w Charbinie.

OFIARY ŻMIJ W INDJACH. Wedle doniesień z Simla, w zeszłym roku zginęło w Indjach od ukąszeń przez żmije 19.308 ludzi.

NIESZCZĘŚLIWE WYPADKI PODCZAS POWITANIA COBHAMA. „Daily Mail" donosi z Melbourne, że podczas powitania angielskiego lotnika Cobhama tłum złożony ze 100.000 osób, przerwał kordon policji, a w wytworzonym z tego powodu ścisku, zostało ranionych 40 osób. Wiele kobiet zamdlało.

ZMARLI:

— We Lwowie zmarł w 78 roku życia dr Edward Stroynowski, lekarz i długoletni kierownik Galicyjskiej Kasy Oszczędności.

— Dr Ludwik Spiegel, profesor prawa państwowego i administracji, rektor uniwersytetu niemieckiego w Pradze, umarł w 60 r. ż. w sobotę w nocy w Marienbadzie, gdzie bawił na kuracji.

Nowa Koepenikiada w Niemczech

W miejscowości Benrath pod Dusseldorfem odbywała się wielka propaganda wojskowa. Przed paradą zgłosił się zaraz rano i przedstawił się najwyższym dygnitarzom wojskowym pewien pokaźny mężczyzna w mundurze. Pierś jego obwieszona była wysokiemi orderami wojennemi. Jego wojskowa postawa wskazywała. że jest to jakiś wysoki b. oficer armji niemieckiej. On sam przedstawił się, jako przewodniczący Związku byłych członków czwartego pułku pieszego gwardji w Dusseldorfie, poczem przy boku pułkownika odebrał paradę gwardzistów, a przy uczcie zajął miejsce przy stole honorowym.

Dopiero w późnych godzinach w nocy, gdy alkohol już dobrze działać zaczął, zrobiono odkrycie, że tajemniczy „wojak" i oficer gwardji, jest identycznym z pospolitym portjerem z hotelu pod Dusseldorfem, a w dalszym ciągu dowiedziano się, że „köpenikiadę" tę urządził on z powodu zakładu ze swoimi znajomymi. Zakład oczywiście wygrał, aczkolwiek, po swojem zdemaskowaniu, został z biesiadnej sali za drzwi wyrzucony.

Rozbudowa kolei

(Telefonem od naszego korespondenta,

Warszawa, 17 sierpnia. Dowiadujemy się, że ministerstwo kolei zamierza w preliminarzu budżetowym na rok 1927 wstawić kredyty na **budowę bocznic kolejowych ze stacji Rymanów do Rymanów Zdrój, oraz ze stacji Zakopane do Jaszczurówki.** Budowa tej ostatniej będzie przeniesiona na dalszą metę ze względu na to, że koszta będą musiały być pokryte przez sejmik powiatowy w Nowym Targu.

Warszawa, 17 sierpnia. Ministerstwo kolei postanowiło na przyszły rok wprowadzić bezpośrednie wagony między większymi centrami w kraju, a miejscowościami **uzdrowiskowemi w Małopolsce.** Między innemi postanowiono wprowadzić wagony z Warszawy **do Truskawca, Krynicy i Zakopanego, z Poznania do Krynicy i Zakopanego oraz z Krakowa i Lwowa do Pucka.**

Terminy płatności podatków rolnych

(Telefonem od naszego korespondenta).

Warszawa, 17 sierpnia. Podnoszony jeszcze za rządów Skrzyńskiego postulat **zunifikowania terminów płatności wszystkich podatków, obciążających rolnictwo, został obecnie urzeczywistniony.** Ministerstwo skarbu zażądało od ministerstwa spraw wewnętrznych wydania poleceń wszystkim samorządom, ażeby ustaliły one termin płatności podatków i opłat, tylko w tych terminach, kiedy przypada termin płatności **podatków gruntowych.**

Reorganizacja Banku rolnego

(Telefonem od naszego korespondenta).

Warszawa, 17 sierpnia. Minister reform rolnych dr **Staniewicz** powrócił we wtorek rano z Poznania i prowadził w dalszym ciągu rozmowy **z prof. Kemmererem w sprawie zmiany statutu Banku Rolnego** w ogólności i w sprawie **reorganizacji tej instytucji,** a zarazem naradzał się z dyrektorami poszczególnych departamentów nad mającym się niebawem ukazać dekretem, odnoszącym się do reformy rolnej.

Dekret rządowy o zgromadzeniach

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 17 sierpnia. Dowiadujemy się, że w najbliższych dniach **będzie ogłoszony dekret Prezydenta Rzeczypospolitej o zgromadzeniach.**

Powrót premjera

(Telefonem od naszego korespondenta

Warszawa, 17 sierpnia. **Premjer Bartel** powrócił dziś rano z Gdyni do Warszawy. Po przywitaniu na dworcu premjer udał się do prezydjum ministrów, gdzie **rozpoczął urzędowanie.** Premjer przyjął Franciszka Puławskiego w sprawie dalszych zapomóg rządowych na przebudowę pałacu Staszica, a popołudniu ma odbyć konferencję z kilkoma ministrami. Jutro premjer będzie przewodniczył Radzie ministrów.

TELEGRAMY

Eskadra francuska przybędzie do Gdyni

Z Warszawy donoszą:

Eskadra francuska, złożona z kontrtorpedowców »Chacal«, »Jaguar«, torpedowca »Simoun« i łodzi podwodnych »Souffet« i »Marsouin«, pod dowództwem kap. de Ponteves, ma odbyć manewry między 10 a 25 września **na morzu Bałtyckiem.** Podczas tych manewrów eskadra **zawinie do portu w Gdyni** w dniu 9 września i urządzi tam 7-miodniowy postój.

Zażalenie Niemców przeciwko Francji

(Telegram iskrowy „Nowej Reformy").

Berlin, 17 sierpnia. Przedstawiciele stronnictw zagłębia Saar wnieśli do Rady Ligi Narodów **zażalenie na zbyt wielki wpływ rządu francuskiego na władze miejscowe, z rzekomą szkodą dla kraju.**

Sprawa trustu żelaznego

(Telegram własny „Nowej Reformy").

Paryż, 17 sierpnia. Odnośnie do alarmujących wiadomości o przerwaniu rokowań w sprawie **kontynentalnego trustu żelaznego** donosi »Journee Industrielle«, że dotychczas nic nie zdecydowano stanowczego i **nie podpisano żadnej umowy.** Spisano tylko protokóły dotychczasowych głównych dyskusyj, jednak **układy toczą się w dalszym ciągu** i są na jak najlepszej drodze.

Wybory w Jugosławji

(Telegram własny „Nowej Reformy").

Belgrad, 17 sierpnia. Jeszcze dotąd nie są znane wyniki wyborów w Jugosławji. Zdaje się, że w miastach zwyciężą **demokraci,** po wsiach **radykali.** W Obrenovac i Monastyrze większość uzyskali demokraci, podobnie jak **w Czarnogórze.**

Program prac Ligi Narodów

Genewa, 17 sierpnia (PAT). Dnia 6 września zbierze się w Genewie Zgromadzenie Ligi Narodów **dla przyjęcia Niemiec do Ligi** i nadania im stałego miejsca w Radzie, oraz w celu **przebudowy całej Rady,** a co za tem idzie i wszystkich niemal organizacyj Ligi Narodów. Inne sprawy, wniesione na porządek dzienny obrad, posiadają drugorzędne znaczenie.

Przed tem zgromadzeniem odbędą się w Genewie następujące zebrania: **podkomisji dla spraw rozbrojeniowych,** zebranie dla sprawy agencyj telegraficznych (przygotowanie konferencji prasowej), zebranie w sprawie opieki nad dzieckiem, posiedzenie komitetu ekonomicznego, oraz komitetu finansowego, zebranie przedstawicieli państw w sprawie **przystąpienia Stanów Zjednoczonych do trybunału sprawiedliwości, komitetu dla reorganizacji Rady** (na żądanie rządu hiszpańskiego) wreszcie **posiedzenie Rady Ligi.**

Specjalną uwagę wypada zwrócić na posiedzenie **komitetu dla reorganizacji Rady.** Wobec żądania Hiszpanji zwołania tego komitetu, zebranie to na pewno nie ograniczy się jedynie do załatwienia formalności, jak to przedtem przewidywano, lecz może mieć **bardzo nawet doniosłe znaczenie.** Dwie mogą być ewentualności: albo rząd hiszpański uzyskał po majowej sesji komitetu **jakieś obietnice,** które doprowadziłyby do dojścia do kompromisu, albo też rząd hiszpański pragnie zmusić komitet do urzędowego skonstatowania, że Hiszpanja **stałego miejsca w Radzie nie uzyska** i wobec tego Hiszpanja wyciągnie z tego wniosek.

Belgrad, 17 sierpnia (PAT). Przy wyborach gminnych w Jugosławji wybierano w 2240 gminach. Dotąd znane są wyniki z 2186 gmin. **Radykalna partja rządowa** uzyskała w 1563 gminach większość, co oznacza stosunek 75 proc. Wobec tego wyniku uważa rząd za swój obowiązek **kontynuowanie w dalszym ciągu swej dotychczasowej polityki.**

Birk obywatelem sowieckim

Z Moskwy donoszą:

Były poseł estoński w Moskwie, **Birk,** głośny ostatnio ze swych wystąpień przeciwko własnemu rządowi, **przyjął obywatelstwo sowieckie** oraz wstąpił w skład sekcji estońskiej międzynarodówki komunistycznej.

Ruch powstańczy na Krecie

Wiedeń, 17 sierpnia (PAT). »N. Fr. Presse« donosi z Aten: Śledztwo, przeprowadzone w związku z ostatniemi zaburzeniami na Krecie, doprowadziło do aresztowania przywódcy progresistów liberalnych **Kafandarisa,** byłego prezesa ministrów. Kafandaris oskarżony jest nie tylko **o zainicjowanie ruchu powstańczego na Krecie, lecz również o uprawianie propagandy antyrządowej wśród oficerów.**

Oprócz Kafandarisa **aresztowano wielu wyższych oficerów, oraz burmistrza Pireus,** należącego do partji Venizelistów. Kafandaris będzie prawdopodobnie deportowany.

O restytucję b. dynastji w Persji

(Telegram własny „Nowej Reformy").

Londyn, 17 sierpnia. Z Teheranu donoszą: Krewny szacha Fath Mirza postanowił **przywrócić panowanie b. dynastji i w tym celu rozpoczął zbrojnę akcję.** Wobec tego Riza Kan przerwał swój urlop wypoczynkowy i powrócił do Teheranu.

Sprzedaż Eupen i Malmedy

Pisma niemieckie w telegramach z Londynu donoszą znowu o rzekomym zamiarze Belgji odsprzedania Niemcom okręgów Eupen i Malmedy, które zostały traktatem wersalskim przyznane Belgji. Wedle tych informacyj cenę sprzedaży miałaby stanowić waloryzacja marek niemieckich, które w czasie okupacji niemieckiej były w obiegu w Belgji. Rokowania w tej sprawie toczyć się mają w drodze półurzędowej. Mają być przytem zachowane wszelkie pozory legalności, między innemi ma być przeprowadzony plebiscyt.

Niemcy już teraz nie mają wątpliwości, że plebiscyt taki wypadłby na ich korzyść, zdaje się jednak, że rokowania w tej sprawie będą szły bardzo opornie, ponieważ opinja publiczna w Belgji występuje bardzo ostro przeciw tego rodzaju handlowi.

Minister skarbu w Krakowie

Kraków, 17 sierpnia.

Dziś rano o godz. 8-mej na dworcu kolejowym w Krakowie odbyło się powitanie przez reprezentantów tutejszych władz przybyłego do Krakowa ministra skarbu, Klarnera. Na powitanie przybyli wojewoda krakowski, Darowski, z naczelnikami wydziałów urzędu wojewódzkiego, prezes Izby skarbowej Greger, z wiceprezesem Gajewskim i gronem urzędników skarbowych, wiceprezes dyrekcji kolei, Gutkowski w zastępstwie bawiącego na urlopie prezesa Barwicza, imieniem dyrekcji poczt i telegrafów Musiał, inż. Jarosławiecki w zastępstwie dyrektora Okr. Dyr. robót publicznych. Imieniem miasta przybyli: prezydent Rolle z wiceprezydentem Wielgusem z ramienia wojskowości gen. Tinz w zastępstwie dowódcy O. K. gen. Wróblewskiego i komendant miasta plk. szt. gen. Augustyn imieniem Izby handlowej i przemysłowej prezes Epstein z wicepr. Perosiem, imieniem Banku Polskiego wicedyrektor Michalik z gronem urzędników.

Po powitaniu minister odjechał z dworca do gmachu województwa, gdzie w apartamentach wojewody spożył śniadanie. Po śniadaniu minister w towarzystwie wojewody oraz dyrektora departamentu Koszki, odjechał do Izby skarbowej, gdzie lustrował biura, a następnie odjechał do Banku Polskiego.

Po zwiedzeniu Banku Polskiego, minister w towarzystwie wojewody Darowskiego, udał się na lustrację budowli publicznych. M. i. minister zwiedził: Domy akademickie, budującą się Akademję górniczą, Zakład ginekologiczny, domy Spółki mieszkaniowej, koryto Rudawy ob wałowywania Wisły, wreszcie przybył do gmachu magistratu i zwiedził spaloną salę posiedzeń Rady miasta.

AUDJENCJE.

Następnie między godz. 1—2 minister udzielał posłuchań w gmachu województwa. Pierwszego posłuchania udzielił minister prezydjum **miasta** z prezydentem Rollem, które przedłożyło **memorjały** w następujących sprawach: Zasklepienia nowego koryta **Rudawy,** odwodnienia i zabezpieczenia miasta Krakowa **przed powodzią oraz pożyczki** w kwocie 400.000 zł. na budowę **nowego mostu,** dalej delegacja przedstawiła p. ministrowi. że **1.500 rodzin znajduje się bez dachu** i że należy natychmiast podjąć **budowę dalszych domów.** I tak gmina domaga się na dokończenie 5 domów przy ul. Norbertańskiej 400.000 zł., na budowę zaś nowych czterech 600.000, oraz na budowę. W dalszym ciągu przedstawiła delegacja sprawę budowy **elewatorów zbożowych.** Prezydjum miasta stwierdza. że Kraków w pierwszym rzędzie się do tego nadaje i że gmina ofiaruje na ten cel miejsce pod budowę, a nawet przyczyni się finansowo do jej kosztów. Wreszcie przedstawiła delegacja sprawę **budowy piekarni mechanicznej** i na ten cel żąda 250.000 zł. pożyczki.

Następnie przyjął minister delegację **Izby handlowej, Izby rękodzielniczej, rektora Uniw. Jagiell. i Akademji Górn.,** delegację budowę **domów akademickich** (prof. Zoll, Taubenschlag), deputację **salin wielickich,** związków zawodowych pracowników umysłowych, ks. infułata Kulinowskiego, który im. komitetu kościoła Marjackiego przedłożył ministrowi prośbę o subwencję na prace restauracyjne kościoła.

Nadto przyjął p. minister **izraelicką gminę wyznaniową** (dr Rafał Landau), Stow. Urzędn. Państw., burmistrza Wieliczki p. Aywasa, gremjum agentów handlowych, delegacje Związku stowarzyszeń kupieckich, Związek inwalidów wojennych, Izbę architektów i budowniczych, Związek pocztowców, wiceprezesa lwowskiej dyrekcji ceł. Smolko, delegację Związków i Stowarzyszeń przemysłu gospodnio-szynkarskiego, okręgowy Związek kas chorych w sprawie rozbudowy sanatorjum w Bystrej (Klemensiewicz).

Po godzinie 2-giej minister był obecny na śniadaniu, wydanem przez gminę m. Krakowa w Starym Teatrze. Podczas śniadania prezydent miasta, Rolle, wzniósł na cześć ministra toast. O godzinie 5 i pół w Izbie handlowej odbędzie się posiedzenie, a o godz. 8.30 Izba handlowa przyjmuje ministra objadem w Starym Teatrze. Późnym wieczorem minister opuszcza Kraków.

DZIAŁ GIEŁDOWY

Kraków, 17 sierpnia.

Na początku zebrania tendencja utrzymana. — Ruch dość żywy. Na razie bez transakcyj.

Na pogiełdziu podobnie, zainteresowanie żywsze.

Na rynku walut i dewiz tendencja utrzymana. Dolar w Krakowie nieoficjalnie 9.04, bankowo 9.08. Ruch i obroty małe. Towaru dość.

W Warszawie nieoficjalnie i bankowo 9.04, w Katowicach 9.05. — Na wszystkich giełdach spokój, obroty niewielkie, towar w zupełności pokrywa zapotrzebowanie.

Bank Polski płacił w dalszym ciągu za gotówkę 8.98, za czeki 9.05.

Zurych. 17 sierpnia (PAT). Zamknięcie. Paryż 14.10. Londyn 25.146, Nowy Jork 5.175, Belgja 13.90, Włochy 16.97. Hiszpanja 79.25, Holandja 207.65. Berlin 123.20, Wiedeń 73.20, Sztokholm 138.57, Oslo 113.40. Kopenhaga 137.60. Sofja 3.75, Praga 15.325. Warszawa 56.50, Budapeszt 0.723, Białogród 9.125. Ateny 5.70, Konstantynopol 2.87, Bukareszt 2.40, Helsingfors 13.02, Buenos Aires 209.00. Tendencja stała.

Wiedeń, 17 sierpnia. Początkowe kursa papierów polskich w tysiącach koron. Tendencja spokojna. Lwów-Czerniowce 595. Nafta 112, Karpaty 104, Fanto 125, Galicja 840.

Po zamknięciu kroniki

LOTNICY ZAGRANICZNI W WARSZAWIE. Jak nam donoszą z Warszawy, w końcu bieżącego tygodnia należy się spodziewać przybycia do Warszawy znanych lotników francuskich, braci Arrosard, którzy odbywają lot dookoła kuli ziemskiej, a obecnie znajdują się na terenie Rosji azjatyckiej. Również w bieżącym tygodniu lub z początkiem przyszłego, przybędą do Warszawy dwaj lotnicy z Łotwy, na pokładzie największego statku włoskiego, Caproni.

PRZEDSTAWICIELE ZARZĄDU KOLEI Z. S. S. R., którzy brali udział w konferencji polsko-rosyjskiej w Poznaniu, przybyli dziś pociągiem kurjerskim z Poznania do Warszawy. Delegaci wyjadą we środę rano w dalszą drogę do Moskwy.

AKCJA BUDOWLANA M. WARSZAWY. Magistrat warszawski przystąpił do budowy na Gurakowie 58 mieszkań, przeznaczonych dla pracowników magistratu. Nadto wydział techniczny magistratu przystąpi w połowie września do budowy parowej piekarni na Powązkach.

Ze sportu

LEKKOATLETYCZNE MISTRZOSTWA POLSKI.

Drugi dzień t. j. 14 b. m. mistrzostw lekkoatletycznych w Warszawie przyniósł pobicie tylko jednego rekordu w rzucie młotem. Cejzik poprawił swój rekord osiągając rzut 33 mtr. 88 cm.

Sztafetę 4×100 wygrał A.Z.S. w składzie: Jaworski, Fiedorowicz, Kostrzewski, Dobrowolski i uzyskał czas 45.6 sek. Druga Polonia o 2 metr. w tyle, trzeci A. Z. S. II.

Rzut kulą: 1) Baran (Pogoń) 12 mtr. 10 cm.; 2) Urbaniak, 3) Cejzik.

Rzut oszczepem: 1) Gruner 5 2mtr. 80 cm.; 2) Szydłowski; 3) Urbaniak.

Bieg 200 mtr.: 1) Dobrowolski (A. Z. S.) w czasie 23 sek.; 2) Rothert (Pol.) o pierś; 3) Gumplowicz (Jutrzenka).

Bieg 400 mtr. przez płotki wygrał Kostrzewski (A. Z. S.) w czasie 56.8 sek.; 2) Korolkiewicz II. (Pol.); 3) Moyro (Pol.).

Bieg 1.500 mtr. wygrał w czasie 4 min. 11.6 sek., Feryś (Warsz.); 2) Jaworski; 3) De Virion

Skok wwyż: 1) Trojanowski 1.65 mtr.: 2) Meyro; 3) Majstkowski.

Trzeci dzień zawodów nie przyniósł też żadnych nadzwyczajnych wyników tak. iż o tegorocznych mistrzostwach lekkoatletycznych można powiedzieć, iż nie przyniosły one żadnych prawie niespodzianek.

Szczegółowe wyniki z dnia 15 b. m. są następujące:

Finał biegu na 100 mtr.: 1) Dobrowolski (A. Z. S) 11 sek., 2) Rothert (Pol.) i 3) Gumplowicz (Jutrzenka).

Bieg na 400 mtr.: 1) Rothert (Pol.) w czasie 51.6, na drugiem miejscu Kostrzewski i 3) Rojek (Rozdzień Szopienice).

Bieg 800 mtr.: 1) Kostrzewski 2:3.4, na drugiem miejscu Malanowski (A. Z. S.).

Skok w dal: 1) Sikorski (Pol.) 6.53 mtr.; 2) Nowosielski (Cracovia); 3) Cejzik (Pol.).

Trójskok. 1) Sikorski 13.25 mtr.; 2) Cejzik i Nowosielski 12.65 mtr.

Bieg 110 mtr. z płotkami: 1) Kostrzewski 16.7 sek.; 2) Trojanowski (A. Z. S.).

Sztafeta 4×400 mtr.: 1) A. Z. S. (w składzie: De Virion, Malanowski, Jaworski i Kostrzewski), 2) Polonia i 3) A. Z. S. II.

Bieg 10.000 mtr.: 1) Sawaryn (Pogoń) 35 minut 11 6/10 sek.; 2) Freyer (Pol.).

Rzut dyskiem: 1) Baran (Pogoń) 39.98 mtr.; 2)Cejzik, 3) Szydłowski. W ogólnej klasyfikacji zwyciężył A. Z. S. z 54 punktami przed Polonią, która zdobyła wcale pokaźną ich ilość, bo 51.

LWÓW—KATOWICE.

Zawody międzymiastowe o puhar „Sportu" odbędą się dnia 22 b. m. we Lwowie. W drużynie lwowskiej brak będzie Wacka Kuchara i Batscha, którzy w dniu tym wystąpią w reprezentacyjnych barwach Polski w Budapeszcie. Zawody zapowiadają się bardzo ciekawie, ponieważ reprezentacja G. Śląska przedstawia się obecnie bardzo silnie.

ŚRODKOWO-EUROPEJSKI PUHAR PIŁKARSKI.

Powstał tu projekt zorganizowania dorocznych zawodów piłkarskich o t. zw. puhar Europy środkowej, w których brałoby udział po dwóch finalistów puharowych następujących państw: Węgier, Austrji i Czechosłowacji.

WYSCIGI MOTORZYSTOW KRAKOW—ZAKOPANE—MORSKIE OKO

Wczoraj wyjechała z Krakowa grupa motorzystów, biorących udział w wyścigach na trasie Kraków—Zakopane—Morskie Oko. Start nastąpił na rogatce mogilańskiej o godz. 9-tej rano. W wyścigach wzięło udział 9 motocyklów. Wyniki są następujące: Pierwszy Matczak (Cracovia) 1 g. 54 m., drugi Aksman 2 g. 1 m., trzeci Wanicki 2 g. 6 m. 36 sek., czwarty Miśkiewicz 2 g. 16 m. 30 s., piąty Ripper 2 g. 17 m. 50 s., szósty Żółkiewicz-Syrek 2 g. 36 m., prócz pierwszego wszyscy ulegli defektom.

Bieg Zakopane—Morskie Oko wypadł następująco: Pierwszy Miśkiewicz 34 m. 53 1/5 sek., drugi Wanicki 35 m., 26 2/5 s., trzeci Ripper 35 m. 41 3/5 sek., czwarty Syrek 36 m. 11 s., piąty Aksman 44 m. 35 3/5 sek. Startowało 6, doszło 5.

NOWE KOBIECE WYNIKI LEKKOATLETYCZNE.

Podczas zawodów lekkoatletycznych ,rozegranych w Londynie w celu wybrania reprezentacji do Göteborga, uzyskano wyniki następujące, które notujemy dla orjentacji naszych zawodniczek: 60 m. Haynes 8 sek. 100 y. przez płotki — Hatt 15.2 sek 1.000 m. — Harris 3 m. 25.6. skok wwyż — Hatt 1.47 m. skok w dal z miejsca — 2.38 m.

JESZCZE JEDNO TOURNEE NURMIEGO.

Jak się dowiadujemy, Nurmi będzie startował dn. 5 września w Tallinie, dn. 7 września na zawodach w Rydze, poczem uda się na tourne do Niemiec. Dnia 12 września ma startować na wielkich zawodach międzynarodowych w Berlinie.

GEORGES CARPENTIER ARTYSTĄ TEATRALNYM.

Jak donoszą pisma francuskie, znakomity bokser Georges Carpentier, został zaangażowany do szeregu music-hallów w Kalifornji, San Francisco i Los Angeles. Carpentier, który wykazał duże kwalifikacje jako artysta filmowy, otrzymał obecnie propozycje głównie w celach reklamowych. Obecność na scenie „Wielkiego Georges'a" jest bowiem rękojmią powodzenia u tak gorących jego zwolenników, jakimi są Amerykanie.

CHARLES RIGOULOT ZOSTAJE BOKSEREM.

Rigoulot, posiadacz całego szeregu rekordów w podnoszeniu ciężarów, zwany „najsilniejszym człowiekiem świata", postanowił zostać bokserem, gdyż w podnoszeniu ciężarów jest bezkonkurencyjny. Trener jego, Thomas Marcel, twierdzi, że Rigoulot wykazuje w tym kierunku wybitne zdolności i że w krótkim czasie może zostać jednym z najlepszych bokserów wagi ciężkiej Europy. Rigoulot ukaże się na ringu po raz pierwszy w grudniu r. b.

ZAWODOWSTWO WE WŁOSZECH.

Włoski Związek piłki nożnej postanowił od jesieni wprowadzić we Włoszech jawne zawodowstwo, w celu uniknięcia profesjonalizmu tajnego, który coraz bardziej się rozpowszechniał. Kluby będą obowiązane podać listy tych graczy, którzy będą uprawiali football zawodowo, jednak nie będzie podziału na ligę amatorską i zawodową, lecz w drużynie jednej będą mogli grać zarówno zawodowcy, jak amatorzy i mistrzostwa rozgrywane będą jak dotychczas.

NOWY REKORD ŚWIATOWY W RZUCIE OSZCZEPEM.

Jak podają pisma amerykańskie, znakomity miotacz tamtejszy, Kuck, osiągnął ostatnio w rzucie oszczepem fantastyczny wprost wynik 71 m. 83 cm., bijąc w ten sposób oficjalny rekord światowy 66 m. 62, należący do Szweda Lindströma. Związek amerykański lekkoatletyczny ma zamiar podać wynik ten do zatwierdzenia Międzynarodowej Federacji, jako rekord światowy.

ZAWODY KOLARSKIE W PARYŻU.

Na wielkich zawodach kolarskich, rozegranych w welodromie paryskim Buffalo, odbył się między innemi bieg rewanżowy po mistrzostwie świata na przestrzeni 100 klm. za motorami. Wygrał Ganay przed zwycięzcą z mistrzostw świata, Linartem, o czasie 1 godz. 17 min. 13 sek. Mecz „Omium" w trzech serjach wygrał Bidot (3 punkt.), 2) Cuvolier (7 punkt).

Krakowskie Okręgowe Kolegjum Sędziów Piłki Nożnej

KOMUNIKAT NR 28.

1) Ukarano napomnieniem sędziego rzecz. p. Markusa Pregera, za nie przyjęcie zawodów.

2) Udzielono urlopu sędz. rzecz. p. Józefowi Brattowi do 20 września b. r. i sędz. rzecz. p. Maksymiljanowi Gumplowiczowi do 6 września b. r.

3) Wzywa się na najbliższe posiedzenie sędz. rzecz. p. Jana Wawrzusiaka.

4) Zwraca się uwagę sędziów na należyte, treściwe i rzeczowe opisywanie wypadków zaszłych na zawodach, a w szczególności na dokładne opisywanie powodów wykluczenia i napominania graczy.

Projekt zmian statutu Banku polskiego

Warszawa, 15 sierpnia.

W sobotę odbyła się w Banku Polskim konferencja prasowa, na której prezes Banku p. Karpiński przedstawił projekt zmian statutu Banku Polskiego.

Rada Banku przyjęła na posiedzeniu dnia 12 b. m. przedstawiony w ostatecznej redakcji projekt zmian statutu, które mają być przedłożone do zatwierdzenia walnemu zgromadzeniu akcjonarjuszów, zwołanemu na 30-go b. m. Najważniejsze szczegóły projektu zmian dotyczą art. 51 i 52 statutu, ustalających **zasadę kruszczowego pokrycia obiegu banknotów.** Obowiązująca dotychczas w Banku Polskim **zasada bezwzględnego 30% pokrycia okazuje się w praktyce nieodpowiednia.** Opierając się na doświadczeniach i statutach większości banków emisyjnych, postanowiono nadać przepisom o pokryciu formę **elastyczną,** dostosowaną do zadań, jakie Bank emisyjny musi spełniać w trudnych powojennych warunkach gospodarczych. Projektowane zmiany ustalają, że w zasadzie obieg biletów bankowych ma posiadać **co najmniej** 30% pokrycia kruszcowego, jednakże nadaje Radzie Banku **prawo obniżenia z ważnych powodów wysokości pokrycia, za zgodą ministra skarbu.** W wypadku tym Bank będzie musiał płacić skarbowi, **od nadwyżki** biletów bankowych, ponad sumę pokrytą w wysokości 30%, **bardzo duży podatek emisyjny,** którego wysokość rośnie progresywnie w miarę spadku pokrycia, nadto w razie spadku pokrycia poniżej 30%, stopa dyskontowa Banku musi ulec podwyższeniu. Wprowadzenie tych ograniczeń, daje rękojmię, że granica 30% pokrycia będzie przekraczana tylko w wypadkach, gdy ogólne gospodarcze warunki będą tego istotnie wymagały.

Obok tych przepisów Rada, opierając się na **opinji prof. Kemmerera,** wprowadza **do statutu ważne uzupełnienia,** jako **wytyczne dla polityki Banku** na szereg najbliższych lat. Rada Banku ma otrzymać upoważnienie w sprawie wprowadzenia, za zgodą ministra skarbu i w chwili, gdy warunki gospodarcze na to pozwolą, zmiany postanowień o pokryciu w tym kierunku, aby pokrycie kruszcowe obiegu biletów bankowych zostało **podwyższonem z 30% na 40%.**

Tak więc projekt zmiany statutu godzi z sobą dwie napozór sprzeczne zasady, na najbliższy okres umożliwi zmniejszenie pokrycia, zaś na dalszą metę pragnie wzmocnić rezerwy Banku.

Pod względem sposobu **obliczania pokrycia kruszcowego ustalono,** że do pokrycia kruszcowego ma być w przyszłości obok złota, walut i dewiz, zaliczany również **zapas srebra,** lecz w kwocie najwyżej do 5% zapasu złota.

Druga zasadnicza zmiana, wprowadzona do art. 4 postanawia, że **powiększenie kapitału zakładowego Banku do 150 mijl. zł,** może być dokonane za zgodą ministra skarbu, na podstawie uchwały Rady Banku, powziętej kwalifikowaną większością głosów.

Uchwalenie tego artykułu zawiera jedynie pełnomocnictwa dla władz Banku, aby w chwili i w warunkach, jakie uznają za odpowiednie, mogły przeprowadzić podwyższenie kapitału, bez ponownego odwołania się do walnego zebrania, oraz do władz ustawodawczych.

Z pośród dalszych zmian projektuje się uzupełnienie artykułu 56, aby Bank obok przewidzianego dotychczas udziału w przedsiębiorstwie, przygotowującem druk biletów bankowych, miał **udział, w powstać mającym Banku Kredytowo-eksportowym** a także w przedsiębiorstwach, mających na celu **budowę i prowadzenie** elewatorów zbożowych. Suma tych udziałów nie może przekraczać razem 25 milj. zł.

W art. 58 wprowadzono zmiany, aby dyskontowane przez Bank **weksle rolników** za nabyte nasiona, nawozy sztuczne, narzędzia rolnicze, inwentarz oraz warranty, zabezpieczone całkowicie produktami rolnemi, mogły być 3-miesięczne, z zastrzeżeniem, aby suma tych weksli nie przekroczyła 20% sumy portfelu weksli Banku.

Art. 55 udziela Bankowi **prawa nabywania na własność papierów procentowych,** państwowych, komunalnych i hipotecznych do wysokości 10% kapitałów własnych Banku. Dotychczas papierów tych Bank na własność nabywać nie mógł.

Wreszcie zmiana przewiduje, że za zgodą prezesa Banku, **pewna część akcyj imiennych może być zmieniona na akcje na okaziciela, jednak** że ogólna ilość akcyj na okaziciela **nie może przekroczyć 15% kapitału zakładowego Banku.**

Poprawki i uzupełnienia wprowadzone do innych artykułów, nie posiadają zasadniczego znaczenia.

Informacje przemysłowe i handlowe

BILANS BANKU POLSKIEGO. Bilans Banku Polskiego z dnia 10-go sierpnia b. r. wykazuje dalszą poprawę sytuacji walutowej, która pozwoliła Bankowi spłacić resztę długu w Federal Reserve Bank, co się uwidocznia w zmniejszonych zobowiązaniach walutowych o 19 milj. 548 tys. złotych. W ten sposób złoto, znajdujące się zagranicą, zostało zwolnione z jakichkolwiek zastawów i może być każdej chwili przywiezione do kraju. Bank Polski zobowiązanie zaciągnięte w Federal Reserve Bank przed rokiem w wysokości 10 milj. dolarów zdołał w ciągu roku w zupełności uregulować.

Zapas walut netto, mimo dokonanej spłaty długu, zwiększył się o 3 milj. 946 tysięcy złotych, co w związku ze zmniejszonym obiegiem biletów bankowych o 11 milj. 633 tys. zł podniosło pokrycie kruszcowe biletów bankowych, znajdujących się w obiegu, do 37·87 proc.

Portfel wekslowy zmniejszył się o 2 milj. 496 tys., a pożyczki zabezpieczone papierami o 3 milj. 510 tys., rachunki żyrowe natomiast zwiększyły się o 10 milj. 992 tys. zł. Inne rachunki nie wykazują większych zmian.

OBROTY KASOWE W LIPCU. Ze sporządzonego przez Ministerstwo Skarbu zestawienia obrotów kasowych za miesiąc ubiegły, okazuje się, że w miesiącu tym wszystkie dochody państwowe wyniosły 157·8 miljonów złotych, a więc o 34·9 miljonów złotych więcej, niż na ten miesiąc preliminowano. Mimo, że w miesiącu tym ściągano już uchwalony przez Sejm 10 proc. dodatek do podatków, to jednak ze źródła tego wpłynęło tylko 365 tysięcy złotych. Korzystny wynik wpływów lipcowych zawdzięczać należy naturalnemu ożywieniu gospodarczemu. Największą zwyżkę wpływów ponad preliminowane dały: monopole o 11 milj. złotych, podatek przemysłowy o 6·8 milj. złotych, podatek od cukru o 5·7 milj. zł, i cła o 3·8 milj. złotych.

Wydatki budżetowe w lipcu wyniosły 150 milj. złotych, a pozatem wypłacono ostatniego dnia lipca 43·3 miljony złotych tytułem poborów za sierpień (gdyż 1 sierpnia przypadało święto).

WIELKIE ZAMÓWIENIA KOLEJOWE. Jak z Warszawy donoszą ministerstwo kolei, uzupełniając braki taboru kolejowego, poczyniło w wytwórniach i fabrykach krajowych cały szereg zamówień, które mają być wykonane do końca roku bieżącego. Obecnie wytwórnie krajowe pracują nad wywiązaniem się z zamówień na 60 parowozów, 2.400 węglarek, 50 chłodni i 350 platform.

W roku przyszłym ministerstwo kolei zamierza poczynić dalsze zamówienia w wytwórniach krajowych.

Zamówienia te przyczyniły się obecnie do zmniejszenia bezrobocia w fabrykach wagonowych, które pracują bardzo intensywnie.

RYNEK SKÓRZANY. Sezon zimowy rozpocznie się w tej branży zapewne dopiero około 1 września. Zapotrzebowanie na skóry twarde narazie jeszcze małe. Ceny większych zmian jeszcze nie wykazują ale naogół sądzą kupcy, że w jesieni podniosą garbarnie ceny skór, a wtedy hurt i detal będzie musiał do tego się dostosować. Warunki sprzedaży są następujące: 30—40 proc. gotówką, reszta na weksle do trzech miesięcy. Dla skór miękkich sezon już się zaczął. Wielkim popytem cieszą się wszystkie gatunki skór damskich, bardzo mocną tendencję wykazują lakiery, szczególnie skóry lakierowane Sterlinga, które podniosły się w hurcie do 3 centów na stopie. Kupcy w przewidywaniu zwyżki zawczasu zaopatrują się w towar. Skóry surowe idą w wielkich partjach zagranicę. Garbarnie nasze otrzymały bardzo poważne zamówienia.

BILANS HANDLOWY LITWY w czerwcu jest bierny na 1.8 miljonów litów. Wywóz wynosił 17.4 milj., przywóz zaś 19.2 miljonów litów. Prasa kowieńska uważa położenie przemysłu litewskiego za katastrofalne.

URODZAJE W ROSJI. Widoki na urodzaje tegoroczne pogorszyły się znacznie. Alarmujące wieści nadchodzą z prowincyj nadwołżańskich oraz uralskich, gdzie długotrwałe deszcze wyrządziły już znaczne szkody. Na Ukrainie oraz na północnym Kaukazie natomiast straty spowodowane zostały suszą. Pozatem dotkliwie dała się we znaki klęska szarańczy. W niektórych gubernjach włościanie poczęli sprzedawać bydło, przewidując niemożliwość wykarmienia go przez zimę z powodu braku paszy.

POLEPSZENIE SIĘ SYTUACJI FINANSOWEJ W NIEMCZECH. Jak z Berlina donoszą, minister skarbu Reinhold, oświadczył przedstawicielom prasy, że sytuacja finansowa Rzeszy ukształtowała się w ciągu ostatnich miesięcy, jak to przewidywał, pomyślnie i spodziewa się on zamknięcia roku bieżącego rachunkowo, bez deficytu, o ile sytuacja gospodarcza pozostanie na tym samym stopniu poprawy, a wydatki nadzwyczajne nie wzmogą się. Wpływy podatkowe, mimo złagodzenia śruby podatkowej, dały nadzwyczajne wyniki, jak również i wpływy z ceł. Ogólny wpływ w lipcu wynosił 708 milj. mk., podczas gdy w styczniu tylko 560, a w kwietniu 584 milj. Wpływy z ceł, przewidziane w preliminarzu na lipiec w wysokości 56 milj. dały faktycznie 113 milj., a więc wzrosły przeszło w dwójnasób. W dalszym ciągu minister oblicza, że wpływy z ceł do końca r. b. przekroczą preliminowaną kwotę o 200 milj. mk.

Wydatki nie przekroczyły preliminarza. Sytuacja na rynku pracy zmieniła się na korzyść. Liczba bezrobotnych zmniejsza się również. Wydatki na zasiłki dla bezrobotnych, wskutek tego również się zmniejszyły i wynosiły w lipcu 100 milj. podczas gdy w lutym jeszcze wynosiły 130 milj., a w maju 106 milj.

Wobec tego rząd może przystąpić do finansowania produktywnych zasiłków dla bezrobotnych, a więc w pierwszej linji budowy nowych mieszkań i osiedli robotniczych.

Nieoczekiwanie pomyślny rezultat pracy ministra skarbu Reinholda wypadł wbrew przewidywaniom prawicy, która sądziła, że plany ministra pójdą na marne i nie przyczynią się do poprawy sytuacji finansowej.

ZNIŻKI KOLEJOWE NA TARGI WIEDEŃSKIE. Polskie Koleje Państwowe udzielają uczestnikom Targów Wiedeńskich (w czasie od 3 do 12 września) za okazaniem legitymacji targowej następujących ulg: W pociągach osobowych używać można przy jeździe klasy wyższej biletu następnej klasy niższej; w pociągach pospiesznych uiścić trzeba prócz tego dopłatę dla pociągów pospiesznych do klasy, którą się rzeczywiście jedzie.

Koleje Państwowe czesko-słowackie i wszystkie koleje lokalne i prywatne, pozostające pod zarządem państwowym czesko-słowackim, udzielają uczestnikom Targów Wiedeńskich w czasie od 29 sierpnia do 17 września 25 proc. zniżki kolejowej na jedną podróż do Wiednia i z powrotem.

Prócz tego, w tym roku poraz pierwszy zbyteczna jest czesko-słowacka wiza przejazdowa, o ile uczestnik Targów Wiedeńskich wykaże się przy przekroczeniu granicy legitymacją targową i ważnym paszportem. To zwolnienie od wizy odnosi się również do podróży powrotnej, jednak tylko w tym wypadku, jeśli legitymacja targowa zostanie ostęplowana przez jedną z kas targowych, jako dowód zwiedzenia Targów.

Na kolejach austrjackich otrzymują uczestnicy Targów w czasie od 30 sierpnia do 16 września na podróż tam i z powrotem 25 proc. zniżki i są prócz tego zwolnieni od posiadania austrjackiej wizy wjazdowej i wyjazdowej. Wystarcza wykazanie się legitymacją targową przy przekroczeniu granicy.

GIEŁDA KRAKOWSKA

z dnia 16 sierpnia 1926 r.

AKCJE:

Bank Przemysłowy	0·23—0·25
Bank Spółek Zarobkowych	6·50
Polskie Towarzystwo Handlowe	0·25—0·26
Trzebinia	6·28
Parowozy	0·35
Górka	13·60
Siersza Górnicza	2·95
Nafta Polska	0·35
Chodorów	93·50

GIEŁDA WARSZAWSKA

z dnia 16 sierpnia 1926 r.

AKCJE:

Bank Dyskontowy	7·75
Bank Handlowy Warszawski	3·50
Bank Polski	80·50—81·00—80·50
Bank Przemysłowy Lwowski	0·29
Bank Zachodni	1·45—1·55
Zjedn. ziem. pol.	1·50
Związek Sp. Zarobkowych Poznań	7·00
Chodorów	93·50—93·00
Cukier	2·50
Firley	0·37—0·39
Łazy	0·16—0·17
Węgiel	62·00—60·50—61·00
Nobel	2·75—2·80
Cegielski	17·00—18·50
Lilpop	0·85
Modrzejów	3·40—3·35
Norblin	0·98—0·96
Ostrowieckie	5·95—5·90
Parowozy	0·37—0·36—0·37
Rudzki	1·10—1·09
Ursus	0·78
Starachowice	1·69—1·68—1·72
Zawiercie	9·50—10·10
Żyrardów	9·50—10·00
Borkowscy	0·70
Haberbusch	6·60—6·65
Żegluga	0·20
Lombard	2·00

WALUTY:

Dolary	9·02—9·04—9·00
Belgja	24·40—24·46—24·34
Holandja	364·90—365·80—364·00
Londyn	44·75—44·29—44·06
Nowy Jork	9·07—9·09—9·05
Paryż	24·87—24·75—24·69
Praga	26·93—27·00—26·86
Szwajcarja	175·75—176·19—175·31
Włochy	29·90—29·97—29·83

Odpowiedzialny redaktor:
MICHAŁ KONOPIŃSKI.

Czcionkami Drukarni Literackiej w Krakowie, ulica Jagiellońska L. 10, pod zarządem Stanisława Ziemiańskiego.